БҮХЫ ОРОНУУДАЙ, ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 52 (8884) | 1959 оной мартын 3, вторник | Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Манай орондо коммунизмын илан мандалгын, парти арад хоёрой бата нэгэдэлэй шэнэ гэршэ

* * *

Железнодорожно районой һунгуулиин 2—9-дэхи участогай һунгагшадта бюллетеньнүүдые үгэжэ байна (зүүн гартахи зураг). Советскэ районой № 14-дэхи участогта һунгагшад дуугаа үгэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Һунгагшадай эдэбхи

…абарай һарын түрүүшын үдэр. …алаг һайхан үглөөгүүр огтор…до одо мүшэд ошотоһон зандаа. …бэшье оршон тойрон хуу һэр…оо. Түб хотымнай үйлсөөр хүн иишэ тиишээ, хүхюу баяртай… алхална. Тэдэнэр мүнөө өөһэ…гөө кандидадуудта дуугаа …хүн шэнгеэр үгэхэ гэһэн …алтай, бүгэдэ баяртайнууд, бэе… бүгэдэ арадай һайндэрөөр …ршална.

Улан-Удын 26-дахи һургуулиин …дабхар байшан хэзээ хэзээ…һээ гоё һайханаар шэмэглэг…эй. 15 союзна республикануу… алтан гербнүүд, улаан тугууд …трын гэрэлдэ холоһоо яла… харагдана. Үшөө эртэ байба… энэ һургуули соо эмхидхэгдэ… һунгуулиин № 6 участогта хүн олоороо сугларанхай. Эдэнэй… залуу наһанай золтой хү…, басагадшье, буурал толгой… үбгэд, хүгшэдшье бии. Олон… амаралтын, танцын таһалга …орожо, элдэб наада зугаа эм…нэ, амгалан байдалай ажал…нүүд тухай һонирхолтой хөө…өөнүүдые дэлгэнэ.

…һээр байтар үглөөнэй 6 час …жо, дуугаа үгэлгэ эхилбэ. Һун…уулиин участково комиссиин тү…лэгшэ Исай Чернакович Черна… бүгэдэ арадай һайндэртэй да…дуулан сугларагшадые ха…ар амаршалаад, нэрьемэ …а ташалга доро улаан лентэ …лаад, дуугаа үгэжэ эхилхыень …ние уриба.

…нэр замай залуу хүдэлмэрилэг… Михоношина эгээн түрүүлэн …уулиин бюллетеньнүүдые аба… урна руу табиба. Удаань тэрэ… эгшэ, Бурядай совнархозой хү…эрилэгшэ Степанида Петровна …оношина Советскэ Конститу…р олгогдоһон эрхээ эдлэбэ.

…үлээрнь буурал сагаан толгой… пенсионер Мария Ивановна …овская нүхэртээ хамта ерэжэ, …а руу бюллетеньнүүдые таби… 70 наһаяа шахажа ябаһан, гэ…ээн эхэнэр Пелагея Егоровна …горьева һунгуулиингаа бюлле…нүүдые урна руу табиха зуураа …эжэ мэдүүлбэ:

—Имагтал Советскэ засагай …манай бүлэ зол жаргал үзөө. …эл хадань, манда зол жаргал… жабайдал асарһан Коммунис…кэ партиин түлөө, манай эр… кандидадуудай түлөө би тон …байр баясхалантайгаар дуугаа …эмни.

…луун зүрхэнэй эдэ үгэнүүдые …агшад альга ташалгаар угтаба.

…гэжэ энэ участогай һунгагшад …алтада айхабтар ехэ дэбжэл…гээр хабаадаа. Списогтэ оруу…һан һунгагшадай хахадһаа … үглөөнэй 9 час болотор нэ… хүн шэнгеэр дуугаа үгөө.

И. Очорон.

Хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр дуугаа үгэбэ

Паровозо-вагонно заводой парткабинедэй, тэрээнтэй зэргэлһэн профсоюзна библиотекын үүдэнүүд дээрэ һунгуулиин 14-дэхи, 15-дахи участогууд гэһэн гаршагууд холоһоо яларан харагдана. Энэ үглөөгүүр хүнүүд урда урдынхиһаа эртэ бодоһон хэбэртэй, эды хирэдэ хонжэн байдаг үйлсэнүүдээр иишэ тиишээ алхалнад.

Һунгуулиин 15-дахи участок. Уншалгын ехэ зал соо жэрэгэр столнууд табигданхай, бюллетень үгэхэ хүнүүд тэрээндээ бэлдэжэ, сүлөөгүй байна. Совет засагые, Коммунистическэ партиие байгуулагша агуу ехэ багша Владимир Ильич Ленинэй зураг амиды сэсэгүүдэй дунда табигданхай. Арадань олон тугууд, уряа лозунгнууд хадаатай.

Оркестр Советскэ Союзай Гимн наадажа, дорюун жабхаланта аялгань һүртэй огсомоор зэдэлнэ. Һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ Степан Васильевич Безбородов эгсэ 6 часта үүдэ нээжэ, сугларагшадта иигэжэ хандаба:

— Хүндэтэ нүхэд, РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, нютагай Соведүүдэй һунгалтын үдэрөөр таанадые амаршалхыем зүбшөөгыт. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXI съездын һүүлээр, арадай ажахые улам ехээр хүгжөөхэ асари долоон жэлэй түсэбэй бэелүүлэгдэжэ эхилээд байхада, засаг түрынгөө дээдын органуудта эгээл эрхим түрүү хүбүүд, басагадаа һунгахаяа байнабди. Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэе!

Эгэшэ дүүнэр Валентина, Алла Водорез гэгшэд эгээ түрүүлэн бюллетень абаха золдо хүртэбэ.

— Мүнөөдэр түрүүшынхеэ һунгажа байһандаа ехээр омогорхоноб. Арюун һайхан Эхэ оронойнгоо урган һалбархын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдохоб,—гэжэ бюллетеньнүүдээ урна руу хэжэ байхадаа Валентина Водорез хэлэбэ.

Энэ басаган 7-дохи класс дүүргээд, хилээмэнэй заводто ажаллажа байнхай. Наһан соогоо түрүүшынхеэ һунгаха гээшэ ашагүйхэн баяр болоно. Тиимэһээ Валентина бүхэли һүниндөө унтаагүй шахуу хоножо, хэнһээш урид участогта ерэһэниинь гайхалгүй.

Удаань паровоз задалдаг цехын токарь Евгения Бугаева, дала наһатай хүгшэн Наталья Якимовна Харламова, инструментальна цехын харуулдагша Дмитрий Иванович Черкашин, модельнэ цехын модельщик Геннадий Александрович Демин болон бусад удаа дараалан дуугаа үгэбэ.

Һунгуулиин 14-дэхи участок. Һунгалтын эхилхын урда участково комиссиин түрүүлэгшэ Иннокентий Петрович Перфильев һунгагшадые һайндэрөөр амаршалаад, дуугаа үгэхыень уриба.

Түрүүлэн дуугаа үгэгшэдэй дунда 884-дэхи Мостопоездын арматурщик Михаил Николаевич Васильев, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаһан, нэгэдэхи группын инвалид Александр Иосифович Коваленко, паровозовагонно заводой баригдажа эхилһэнһээ хойшо тэндэ ажаллаһан, мүнөө пенсидэ гаранхай Григорий Иванович Мурашкин гэгшэд оролсоно.

Энэ үедэ лекци болодог зал соо оркестрын хүгжэм доро залуушуул танца наадана. Культурын ордоной уран һайханай кружогуудта хабаадагшад, һургуулиин һурагшад сценэ дээрэ гараад, һонирхолтой концерт харуулжа, һунгагшадые баясуулна.

Үдэрэй 11 часта һунгагшадай ехэнхи хубинь дуугаа үгэнхэй байба.

А. Бадаев.

Нэгэн һаналтайгаар хабаадаа

Манай орон дотор һунгалта бүхэниие баяр баясхалантайгаар, һайндэреэхеэр угтадагынь гайхалтай бэшэ. Юуб гэхэдэ совет арад өөрынгөө сэсэн мэргэн партиин хүтэлбэри доро коммунизмын гэгээн һайхан наранай элшэ туяагай бүри шангаар шаража байхые үдэрһөө үдэртэ хаража байна. Һунгуулиин үедэ өөһэдынгөө дундаһаа эгээл эрхим хүнүүдээ дээдын засаг түрэдэ дэбжүүлнэ ха юм.

Энэ үдэр һаял арба найма наһаяа гүйсэжэ ябаһан эдир гүлмэр хүбүүд, басагадай сэдьхэл һанаандань хэды ехэ баярай долгин билтаран байна гэжэ һананабта. Эдэнэр эгээл түрүүшынхеэ гартаа бюллетень баряад, гүрэн түрын удхашанартай үдэртэ хабаадалсажа байна. Тиихэдэ гурбан революциие отс һэтэ гаралсаһан буурал сагаан толгойтой үбгэд, хүгшэдэй эгээл баяртай үдэрынь болоно. Иимэ хүнүүд һунгуулиин участогта нилээд олон байгаа һэн. Сугларагшад үглөөнэй 6 час болохые хүлеэжэ ядан һуубад.

Багшанарай институдай гэрэй дээдэ дабхартахи һунгагшадай амаралтын таһалга соо табигдаһан стол дээрэ шэнэ газетэ, журналнуудай дэлгээтэй байхань харагдана. Саагуурнь хүнүүд шатар, даам наадана. Удангүй 6 час болоожо, репродукторһаа Советскэ Союзай һүр жабхаланта Гимн наяршаба. Жабхаланта Гимнын аялган доро һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Трифонова һунгагшадые һайндэрөөр амаршалжа, дуугаа үгэхыень уриба. Эгээ түрүү эгээл аха заха һунгагша Михаил Петрович Мукиенко бюллетень абажа, урна руу табиха зуураа иигэжэ мэдүүлээ:

— Би мүнөө 71 наһатайб, пенси абадагби. Үтэлһэн манда хододоо анхарал оролдолго гаргажа байдагайнь түлөө Совет засагта хэмжээлэшэгүй ехэ баяртайб. Мүнөө долоон жэлэй түсэбые дүүргэхэдээ манай орон хэды ехэ баян болохонь гээшэб!

Үнэн зүрхэнэй иимэ юрөөлнүүд хэды олон соностоо.

Һунгуулиин боложо байха үедэ «Мартагдашагүй жэлнүүд» гэжэ кино харуулагдаа. Һүүлээрнь хоёрдохи дунда һургуулиин һурагшад концерт харуулаа. Хатар танца болоо.

Р. Цыдыпов.

*

Мартагдашагүй үдэр

Уржадэр Россимнай Федерациин хото, хүдөөгэй бүхы ажалшан арад түмэнэй үнинэй хүлеэһэн, Советскэ Конституцяар олгогдоһон, дээдэ засаг түрэдөө һунгаха, һунгагдахашье эрхээ эдлэхэ гайхамшагта үдэр болобо гээшэ.

Уран гоё уряа лозунг, зурагуудаар шэмэглэгдэһэн Улан-Удын багшанарай училищиин томо байшан соо эмхидхэгдэһэн һунгуулиин 11-дэхи участогта үглөөгүүр эртэ һунгалтын эхилхэһээ холо урид хүн зон олон сугларһан байба. Эгсэ 6 часта һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Г. Ф. Иваненко сугларагшадые халуунаар амаршалаад, дуугаа үгэжэ эхилхыень уряа.

Эгээн түрүүлэн залуу һунгагша, барилгын трестын хүдэлмэришэн нүхэр М. Жамсаранов бюллетень абажа, урнын дэргэдэ ерээд иигэжэ мэдүүлбэ:

—Түрүүшынхеэ дуугаа үгэжэ байһан энэ үдэр намда хэзээдэшье мартагдахагүй. Би энэ үдэрые ажалай амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ, 2 һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, түүхэтэ долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ бүхы хүсэ, мэргэжэл, шадабаряа элсүүлэн ажаллахаар шиидэнхэйб.

Удаань жиирэй хэдэн хүбүүд, басагад бюллетеньнүүдые табиба. Эдэмнай баһал барилгын трестын залуушуулай бригадынхид нүхэд В. Цыденов (бригадир), А. Скрепков, В. Лазарева, Е. Симухина гэгшэд байба.

—Манай бригадынхид 1-дэхи кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, энэ үдэрые угтаба. Бидэнэр бултадаа Совет оронойнгоо улам хүсэтэйгөөр һалбаран хүгжэжэ, гэрэлтэ һайхан коммунизмын замда орохын, бүхы дэлхэйдэ эб найрамдалай хэтэ мүнхэдөө мандахын түлөө дуугаа үгэнэбди,—гэжэ нүхэр В. Лазарева бултанай үмэнэһөө хэлэбэ.

Сагаан, сэнхир, хүхэ үнгэтэй бюллетеньнүүдые бариһан үндэр наһатай үбгэд, хүгшэд, гүлмэр залууханшье хүбүүд, басагад урнын дэргэдэ хойно хойноһоо ерэжэл ерэжэл байба. Тэдэнэй дунда үндэр наһатай пенсионернүүд нүхэд А. Г. Намсараев, Е. Н. Окургина, Ц. Б. Цыбенов гэгшэд бии. Эндэ хүн бүхэнэй шэг шарайе харахада баяртай хүхюун, омог дорюунууд үзэгдэнэ. Тиимэшье байнгүй яахаб даа. Эдэмнай парти, правительствынгаа сэсэн мэргэн политикын түлөө, партийна, партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлээр дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай түлөө нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэжэ байна ха юм.

Үдэрэй 12 часта бүхы һунгагшадай хахадһаа һураггүй олониинь дуугаа үгөөд байгаа.

Н. Мыжытов.

Зүрхэнэй баяраар угтаба

Закаменай аймагай түб тосхон Цакирай олон тоото ажалшад бүри эртэ үглөөгүүр Пионернүүдэй байшандахи һунгуулиин участогта ерэһэн байба.

Үглөөнэй 6 часай болохотой сасуу һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ Даниил Васильевич Лаврентьев тэндэ сугларһан һунгагшадые һунгуулиин һайндэрөөр амаршалаад, дуугаа үгэхыень уряална. Эгээн түрүүлэн 83 наһатай һунгагша Шоен Гармаев бюллетеньнүүдые абажа, СССР-эй эрхэтэнэй хүндэтэ үүргые дүүргээд, урна руу бюллетеньнүүдые табиха зуураа иигэжэ хэлэбэ:

—Би үбгэн наһатайшье болоо һаа, коммунизмын ерээдүйн гэрэлтэ һайхан замай түлөө дуугаа үгэнэб.

Һүүлээрнь пенсионер, һунгагша Д. Г. Гармаев болон бусад олон хүнүүд хойно хойноһоонь бюллетеньнүүдые абажа, хүндэтэ үүргэеэ зүрхэнэй баяртайгаар дүүргэбэ.

Д. Аюшеев.

Ниитын эдеэ хоолые саашадань хүгжөөхэ, улам һайжаруулха тухай

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет «Ниитын эдеэ хоолые саашадань хүгжөөхэ, улам һайжаруулха тухай» тогтоол гаргаба. Партийна, советскэ, ажахын, профсоюзай организацинууд КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, орон дотороо ниитын эдеэ хоолой хэрэг һайжаруулхын тула зохихо хүдэлмэри хэһэн байна гэжэ тэрэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ хото городуud болон хүдөө нютагуудтахи эдеэ хоолой предприятинуудай тоо нилээд нэмэһэн, һэрюун байлгаха хэрэгсэлээр, технологическа ба худалдаа наймаанай түхеэрэлгээр тэдэниие һайса хангадаг, эдеэ хоол ехээр буйлуулан гаргадаг болоһон, хүн зониие хангалга һайжарһан байна.

Гэхэ зуура мүнөө үедэхи ниитын эдеэ хоолой хүгжэлтынь хэмжээн хүн зоной улам ехэ боложо байгаа эрилтэһээ үшөөл гээгдэһээр, тиигээд ниитын эдеэ хоолые олондо хүртэсэтэй, хүн зоной хэрэглэхэдэ таатай зохид, ашаг туһатай болгохо гэһэн зорилго үшөөл хангаагүй. Тусхай кухнинуудые эмхидхэжэ, айлнуудай гэртэнь обед табилга ехээр дэлгэрээгүй байхаһаа гадна, буйлуулхаар бэлэн болгогдоһон эдеэ хоолой зүйлнүүд хүн зондо тон бага хэмжээтэйгээр худалдагдана. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие эмхидхэлгын талаар ехэхэн дутуу дундануud бии байһаар.

Ажахын эмхи зургаануудай зарим хүтэлбэрилэгшэд, промышленна предприятинуудай, совхозуудай, һургуулинуудай директорнүүд ниитын эдеэ хоол эмхидхэхэ, столово бариха асуудалнуудые шиидхэдэггүй, харин тэрээниие худалдаа наймаанай организацинуудай хэрэг гэжэ тоолодог, тиихэдэнь партийна, советскэ, профсоюзай органууд энэ шухала хэрэгтэ буруугаар хандадаг хүтэлбэрилэгшэдтэ заажа ойлгуулдаггүй, ниитын эдеэ хоол общественэй зөөри болон хүсэнэй нөөсые арьбалхаһаа гадна, мүн гэр бүлын ажаһуудалые үндэһөөрнь хубилгадаг, гэртэхи ажалда тухашаралгаһаа эхэнэрнүүдые сүлөөрүүлдэг байһыень хараада абангүй буруу ябадал гаргана гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно.

Нютагай эрхэ байдал хараада абалсан, ниитын эдеэ хоолые ойрын жэлнүүдтэ үнэхөөрөө хүртэсэтэй, үргэн олон ажалшадта таатай зохид, ашаг туһатай болгохоор бодомжолон, тэрээниие область, город, район бүхэндэ хүгжөөхэ тодорхой хэмжээ-ябуулга хараалан бэелүүлхыень союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудые, КПСС-эй крайкомууд, обкомууд болон райкомуудые, союзна ба автономно республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, хизаарнууд, областьнууд, городууд болон районуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудые, ВЦСПС, Центросоюз болон тэдэнэй нютагуудтахи органуудые КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалба.

1965 ондо ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай буйлуулан гаргаха продукциие 1958 онойхиһоо хоёр дахин үлүүтэйгээр нэмээхэ, тиихэдээ олонхи хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон һурагшадые ниитын эдеэ хоолоор хангаха гэжэ хараалагдаа. Гүрэнэй, кооперативна худалдаа наймаанай харьяата ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай тооe олошоруулха доодо захын даалгабари болгон, 3,1 миллион һууритай 64,3 мянган предприятиие 1959—1965 онуудта нэмээхээр баталха. Столовонууд, ресторанууд, чайнанууд, кафенүүд болон сайлаха газарнуудые эдэе хоолой бэлдэмэл зүйл гаргадаг болгохо хэмжээябуулганууд 1959—1961 онуудай туршада бэелүүлэгдэхэ. Буйлуулагдахаар бэлдэгдэһэн зүйлнүүдээр ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые хангаха хэдэ хэдэн хэмжээнүүд заагдаа.

Хүдэлмэриин эмхидхэлые улам һайжаруулха, үйлэдбэрэе бүри ехээр оньһожоруулха, тиигэһэнэй үндэһөөр ниитын эдеэ хоолой эмхи зургаануудта худалдэг хүнүүдэй ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлжэ, гээлтэ хоролто гаргалгые усадхажа, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудтахи элдэб гаргашые хороохо хэмжээ-ябуулга бэелүүлхыень союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ дурадхагдаа.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые шухала продуктнуудаар таһалгаряагүй хангаха, туһалбариин ажахынуудта гахай шахаха, туулай үсхэхэ, уһанай шубуу тэжээхэ, хаамал уһа, сөөрэмүүдтэ загаһа үдхэхэ, бариха, город шадарай совхозууд болон колхозуудта хартаабха бүри ехээр тарижа ургуулха зэргээр эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгжүүлхэ хэмжээ абаха гэжэ хараалагдаа.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые автомобиль, мотороллернуудаар, һэрюун байлгаха, халааха хэрэгсэлнүүдээр, технологическа түхеэрэлгээр, зэр зэмсэгээр, амһартаар хангаха тодорхой хэмжээнүүд энэ тогтоол дотор заагдаһан байна.

1959—1961 онуудай туршада ниитын эдеэ хоолой предприятинуудһаа айлнуудай гэртэнь обед табиха, завтрак, обед болон ужин абаха абонементнүүд, чегүүдые уридшалан худалдаха мэтын һайн формонууд үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэн дэлгэрүүлэгдэхэ, хүдэлжэ байһан предприятинуудай хүсые бүри ехэ болгохо, хүн зониие хангалгын культура болбосоролые улам дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд үшөө үргэнөөр бэелүүлэгдэхэ болоно.

1959—1960 онуудта олоной столово бүхы совхозуудай түб буусануудта, ехэ ехэ таһагуудтань эмхидхэгдэхэ байха.

Колхознигуудые, гэр бүлынь гэшүүдые хангахын тула столовонуудые эмхидхэхэ хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхыень колхозуудта һанамжалан дурадхагдаа. Колхозуудай столовонуудта поварнуудые эльгээхэ, шухала хэрэгтэй технологическа түхеэрэлгэ, столовын амһарта, зэр зэмсэг үгэхэ, столово бариха типовой проектнүүдээр колхозуудые хангаха зэргээр колхозуудай ниитын эдеэ хоол эмхидхэлгэдэ тодорхой туһаламжа үзүүлхыень Центросоюзда, нютагуудтахи эд хэрэглэгшэдэй кооперациин эмхи зургаануудта дурадхагдаа.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэридэ шанга хиналта табиха, ажалшадые бүри һайнаар хангахын түлөө социалистическэ мүрысөөе ниитын эдеэ хоолой хэрэг эрхилдэг хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр эмхидхэхэ шухала байһанда КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет профсоюзуудай организацинуудай анхаралые хандуулба.

Ниитын эдеэ хоолой хэрэгые улам саашань хүгжөөхэ, үндэһөөрнь һайжаруулха гээшэ бүхы партийна, советскэ, профсоюзай, ажахын органуудай тон шухала зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ тус тогтоол дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

(ТАСС).

ГДР-эй правительствын уряалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущевой Лейпцигтэхи уласхоорондын яармагта ошохо болоһон тухай

Лейпциг городтохи уласхоорондын хабарай яармагта ошожо харахыень Германиин Демократическа Республикын правительство ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущевые уриба.

Нүхэр Н. С. Хрущев энэ уряалыень баяртайгаар тогтоон абаад, Лейпцигтэхи яармагые харахаяа ошохо байһан тухайгаа мэдүүлээ.

Түргөөр, һайнаар бариха

(Свердловско барилгашадай хандалга)

Свердловско совнархозой проектно организацинуудай, барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд, барилгашад долоон жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ оролсое гэһэн уряатайгаар оронойнгоо проектнэ организацинуудай, барилгын материалнуудай промышленностиин бүхы хүдэлмэрилэгшэд, барилгашадта хандаба.

КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Свердловско экономическа районой барилгын индустриин хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө арга боломжонуудые тооложо үзөөд, барилгын монтажна хүдэлмэриин, барилгын материал болон хэрэгсэлнүүдые гаргаха жэлэйнгээ түсэб декабриин 20 болотор дүүргэхэ, баригдажа дүүргэхэ объектнүүдые болзорһоонь урид, һайн шанартайгаар тушааха, дүүргэгдээгүй барилгануудые үсөөн болгохо, түсэбһөө гадуур зуун миллион түхэригэй сүлөө фонд байгуулха уялга абаба. Тиихэдэ 602 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые ашаглалгада үгэхэ жэлэйнгээ түсэб декабриин 15 болотор дүүргэхэ, дүрбэлжэн метр талмайн үнэ сэнгые нёдондо жэлэйхиһээ 125 түхэригөөр бага болгохо гэжэ тэдэнэр шиидэбэ.

Наука, техникын туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, барилгын индустриин ажалшадай эдэбхи, үүсхэл дэлгэрүүлжэ, өөһэдынгөө бүхы хүсэ шадал, эрдэм бэлигээ коммунизмын һаруул һайхан байшан байгуулха түсэб бэелүүлсэхэ хэрэгтэ элсүүлхэбди гэжэ хандалга соонь хэлэгдэнэ.

КПСС-эй ОБКОМДО

Кукурузын баян ургаса хуряажа абахын тула тарилгадаа Зэдын аймагай хэр зэргээр бэлэдхэжэ байһан тухай

«1959 ондо кукурузын баян ургаса хуряажа абахын тула бэелүүлэгдэхэ хэмжээнүүд тухай» 1958 оной октябриин 6-да, «Кукурузын баян ургаса хуряахын тула нэмэлтэ хэмжээнүүдые абаха, тэжээлэй, пропашной ургамалнуудые хуряахын тула бүхы хүдэлмэреэ оньһожоруулһан агрегадуудые эмхидхэхэ тухай» 1959 оной январиин 3-да баталан абтаһан КПСС-эй обкомой бюрогой тогтоолнуудые дүүргэхэ асуудалда партиин Зэдын айком, тэрээнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Барьядаев харюусалгагүйгөөр хандаһан байна гэжэ КПСС-эй обкомой бюро тэмдэглэбэ. Энээнһээ шалтагаалан кукуруза тарилгада тон хангалтагүйгөөр бэлэдхэгдэжэ байна. Колхозуудта, мүн совхоздо байгуулагдаһан 22 звеногой оройдоол 13-иинь хүдэлнэ. Ленинэй, Сталинай (Борьёо), Дзержинскиин нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудта байгуулагдаһан звенонуудынь тараагдашоо гэхэ гү, үгышье һаа кукуруза тарилгада бэлэдхэхэ асуудалда хабаагүй хүдэлмэринүүдые хэжэ байна; звенонуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнэгүй, звенонуудай диилэнхинь кукурузын баян ургаса хуряаха тушаа уялга абаагүй байһаар. Кукуруза тарижа ургуулхын тула агротехническэ һуралсал муугаар эмхидхэгдэнхэй. Звенонуудай хүдэлмэриие аймагай газетэдэ үргэнөөр харуулха, тэдэнэрэй дүй дуршэлөө шэнжэлэлсэхэ арга боломжо партиин айком олгоогүй байна. Гэхэтэй хамта хэдэ хэдэн колхозуудай звенонууд кукурузын баян ургаса хуряан абахын тула һайнаар ажаллана. Тэдэ звенонуудай тоодо Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо ажалладаг нүхэд Гомбожапов, Мансарунов гэгшэдэй, Чапаевай нэрэмжэтэ колхоздо ажалладаг нүхэр Погодиной, Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо ажалладаг нүхэр Цыбиковэй звенонуудые нэрлэмээр. Дээрэ дурсагдаһан звенонууд кукурузын баян ургаса хуряахын тула тарилгадаа һайнаар бэлэдхэжэ байна.

Кукурузын баян ургаса хуряахын тула колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэришэд болон механизаторнуудай дунда ойлгуулламжын зохихо хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, механизаторнууд агротехническэ ехэ ехэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхээр, түбхын түрүүндэ нютагай үтэгжүүлгэнүүдые зөөжэ гаргахаар бэлэн бэшэ байна. Тиимэһээ февралиин 20-ной мэдээгээр аймагай колхозууд, совхоз кукурузын таригдаха газарта оройдоол 4,9 мянган тонно наг шэбхэ зөөжэ гаргаа. Харин тиихэдэ түсэбэй ёһоор 35,3 мянган тонно наг шэбхэ гаргагдаха байһан юм.

КПСС-эй айком, түбхын түрүүндэ тэрээнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Барьядаев, колхозой түрүүлэгшэнэр, партийна эхин организацинуудай секретарьнууд кукуруза тариха асуудалда иигэжэ хайша хэрэгээр хандан, баян ургаса хуряахын тула эмхидхэлэй хүдэлмэри хэнэгүй гэжэ тарилгада бэлэдхэлэй ябаса элеэр гэршэлэн харуулна. Кукуруза тарилгада бэлэдхэлгые түргэдхэхын тула нүхэр Барьядаев бюрогой гэшүүдтэ, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табинагүй. 1959 ондо бүхы аймаг соогоо гектар бүриһөө 300 центнер кукурузын ногоон эшэ набша хуряан абаха социалистическэ уялгань дэмжэгдэнгүй үлэшоо. Олохон колхозуудай звенонуудай абаһан уялгань бүхы аймагай хамтын уялгаһаань бага байна.

КПСС-эй обкомой бюро иигэжэ тогтообо:

1959 ондо кукурузын баян ургаса хуряахын тула колхозууд, совхозой тарилгадаа бэлэдхэлгые партиин Зэдын айком хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ гэжэ тэмдэглэхэ. Кукуруза тарижа ургуулха тушаа КПСС-эй ЦК-гэй, партиин обкомой гаргаһан шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ партиин айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Барьядаев харюусалгагүйгөөр хандаба гэжэ зааха.

Кукуруза ургуулан абаха тушаа КПСС-эй ЦК-гэй, КПСС-эй обкомой бюрогой тогтоолнуудые заатагүй дүүргэжэ, энэ жэлдэ гектар бүриһөө 300 центнерһээ бага бэшэ кукурузын ногоон эшэ набша хуряажа абаха ябадалые заатагүй хангахыень КПСС-эй айкомой бюродо, мүн тэрээнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Барьядаевта эрилтэ табиха. Энэ асуудалые шиидхэхын тула кукуруза тариха бүхы талмайе ажалаа оньһожоруулһан звенонуудта даалгаха, даалгагдаһан участок бүхэндэ агротехническэ паспорт бии болгохо, кукуруза тариха бүхы звенонуудай ажалынь һайжаруулха, тэдэнэрэй ажалыень хинан шалгаха ажалдань туһалха, звенонуудай хоорондо мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, бүхы агрегадуудта социалистическэ уялгануудые абхуулха гээшэ тон шухала байна.

Кукуруза тариха газар дээрэ наг шэбхэ гаргаха даалгабариие заатагүй дүүргэхэ тушаа зохихо хэмжээ абажа, энэ хүдэлмэридэ бүхы колхознигуудые, совхозой хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые, мүн бусадшье организацинуудые хабаадуулхыень КПСС-эй айкомой бюродо эрилтэ табиха.

Кукурузын баян ургаса хуряажа абахын тула колхоз, совхозуудай хэр зэргээр бэлдэжэ байһыень байгша оной март һарада шалгаха, мүрысэжэ байһан колхозууд болон совхозуудые хоорондонь шалгуулха гэжэ республикын Хүдөө ажахын министерствые, КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые уялгалха. Мүн тэрэшэлэн үрэжэлтэй һайн, үтэгжүүлэгдэһэн газарта хахалагдаһан пар дээрэ кукуруза тариха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Колхозууд болон совхозуудта үнэһэ, шубуунай аргал суглуулха, кукурузын таригдаха бүхы талмайе һайнаар үрэжүүлхын тула поли дээрэ наг шэбхэ сэхээр гаргаха ажалые нэгэн доро эмхидхэхэ шухала.

Энэ жэлдэ кукурузын баян ургаса хуряажа абахын тула тарилгаяа квадратно-гнездовой аргаар хэхэ шухала байна гэжэ колхозуудай, совхозуудай хүтэлбэрилхы бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ, хүдөө ажахын механизаторнууд болон мэргэжэлтэдтэ һайса ойлгуулха хэрэгтэй.

Бүхы ажалаа оньһожоруулан, бага гаргаша гаргажа кукурузын баян ургаса хуряадаг болоһон ороной түрүү механизаторнуудай дүй дуршэлтэй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые олоор танилсуулха шухала байһыень хараадаа абажа, кукуруза ургуулан абадаг энэ түрүү аргые наринаар шэнжэлхын тула байгша оной март, апрель һарада хоёрдохёо семинарнуудые үнгэргэжэ, тэдээндэ механизаторнуудые, агрономуудые, колхозуудай, совхозуудай, аймагай хүтэлбэрилэгшэдые хабаадуулхыень республикын Хүдөө ажахын министерствые, КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

Республикын колхозууд, совхозуудай кукуруза тарилгадаа бэлэдхэхэ асуудалые Хүдөө ажахын министерствын хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилжэ байһые тэмдэглэхэ, кукурузын баян ургаса хуряажа абахын тула агротехническэ хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхыень дурадхаха.

Кукуруза тарилгада бүхы аймагуудай хэр зэргээр бэлэдхэжэ байһан тухай асуудалые март һарада КПСС-эй обкомой бюро дээрэ, Министрнүүдэй Советдэ хаража үзэхэ шухала. Аймагуудай, аймгүйсэдкомуудай тоосохо болзорые тодорхойлхыень КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһагта даалгаха.

Кяхтын колхозуудта малай үбэлжэлгын ябаса тухай

Адуу малай үбэлжэлгэдэ КПСС-эй Кяхтын айком, аймгүйсэдкомой хангалтагүйгөөр хандаһанһаа хэрэгтэй үбһэ тэжээл бэлэдхэгдээгүй, малай байра саг соогоо баригдаагүй, хуушануудынь заһагдаагүй байшоо гэжэ КПСС-эй обкомой бюро тэмдэглэбэ.

Үбһэ тэжээлээр дуталдаһан, муугаар харууһалһан дээрэһээ аймагай колхозуудта, тэндэхи совхоздо мал ехээр туража, олоор гарзална. Гансахан январь, февраль һаранаудта нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо ашаг шэмэтэ мал һураггүй олоор үхэһэн байна. Илангаяа Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо олон мал гарзада ороо. Эндэ үнгэрһэн хоёр һарада 595 түлгэ, 362 хурьган гарзалаа гэхэ гү, али энэнь бүхы түрэһэн хурьгадайнь 15 процент болоно. Олохон отарануудта хонид хүйтэн, нойтон байрада байдаг, саг соогоо тэжээл эдидэггүй, минеральна тэжээл тэдээндэ үгтэдэггүй, заримдаа уһаншье байдаггүй байба. Һүүлэй үедэ һү һаалга доошолоо. Январь һарада, мүн февралиин 20 хоног соо нёдондоной энэ үеынхидэ орбол үнеэн бүриһөө колхоздо 33 килограмм, совхоздо 59 килограмм бага һүн һаагдаа. Илангаяа Ульяновай нэрэмжэтэ, «Красное знамя» колхозууд һү һаалгаяа доошолуулаа.

Колхозууд болон совхоздо малые таргалуулха, шахаха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Бэлшээн, шахан таргалуулагдаха малые минл ёһын тэдыдэ илгаа боложо, олонхи колхозууд малые һара бүри шэгнэнэгүй. Байгша ондо гүрэндэ тушаагдаһан малай олохонинь жэжэ, туранхай байһоо. Гүрэндэ тушаагдаһан хонидой дунда зэргын шэгнүүр 31 килограмм, эбэртэ бодо малай—296 килограмм, гахай—64 килограмм татаһан байна.

Колхозууд жэл бүри ниитынгээ малые бүдүүн, шэмэтэ тэжээлээр, таряа талханай зүйлөөр хангажа шаданагүй. Энээн дээрэһээ малаа олоор үхүүлнэ. Тиихэ зуураа партиин айком болон партийна организацинууд энээнһээ тобшолол хэжэ, энэ жэлдэ үндэр баян ургаса абахын түлөө оролдохын орондо һанаа амар һуужа байна. Кукуруза тариха газарта оройдоо 4865 тонно наг шэбхэ зөөгдөө. Кукуруза ургуулха зорилготойгоор эмхидхэгдэһэн тусхай звенонуудта хүдэлхэ механизаторнууд элдэб ондоо хүдэлмэридэ ябуулагдана. Сабшалан дээрэ тон бага наг шэбхэ гаргагдаа. Аймаг дотор үрэһэ хааха, трактор болон хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха хүдэлмэри дүүргэгдээгүй байһаар.

Малай үбэлжэлгэ болон хабарай тарилгада бэлэдхэлэй иимэ муугаар ябуулагдажа байхадань 1959 ондо абаһан социалистическэ уялгануудынь буруу һүрэхэеэ байна.

Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, КПСС-эй айком, тэрэнэй бюро партиин ЦК-гэй декабриин Пленумэй болон КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ колхозууд болон совхозой коммунист, комсомолец бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлжэ шадаагүй байшоо, малай үбэлжэлгэдэ, мүн тарилгада бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнуудтай тэдэнэр эбсэшэһэн байгаа бшуу. Партиин айкомой бюро, тэрэнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Хандуев аймгүйсэдкомдо, партийна эхин организацинуудта, колхоз болон совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ, мэргэжэлтэдтэ шанга эрилтэ табидаггүй, зарим хүдэлмэрилэгшэдэй ажалдаа хайша хэрэгээр хандажа, алдуу эндүү хэжэ байхадань шанга хэмжээ абахын орондо, хамаархангүй үнгэрдэг.

Малай үбэлжэлгые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилжэ, ниитын малай ашаг шэмые доошолуулжа, хабарай тарилгын хүдэлмэридэ муугаар бэлэдхэжэ байһыень КПСС-эй Кяхтын айкомдо, аймгүйсэдкомдо партиин обкомой бюро сэхэ һануулба. Ниитын малые үхэл гарзада оруулжа, малые бүрин бүтэнөөр ондо оруулха тушаа колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна организацинуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ талаар хэмжээ абаагүй байһанайнь түлөө партиин айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Хандуевта, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Зинченкодэ выговор соносхогдобо.

Энэ тогтоол соо заагдаһан дутагдалнуудые энэ доронь усадхажа, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ талаар колхозуудай болон совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна организацинуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ, ажал хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандадаг тушаалтанда шанга хэмжээ абахые КПСС-эй айкомой бюро уялгалагдаба. Илангаяа Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо малай үбэлжэлгын ябасада анхарал табижа, тэрээндэ тэжээлээр туһалжа, хонидой, эбэртэ бодо малай үхэл гарзые тогтоохо.

Хабарай тарилгын хүдэлмэридэ саг соогоо һайн шанартайгаар бэлэдхэхын тула мартын 15 болотор орооһо тарянай, хартаабхын үрэһые хаажа, сэбэрлэжэ дүүргэхэ, трактор болон бусад машина, зэмсэгүүдэй заһабарилгые дүүргэхэ. Мүн хабарай тарилгын эхилтэр поли дээрэ, нэн түрүүн кукуруза тариха газарта нютагай үтэгжүүлгэ гаргаха хүсэбөө дүүргэхэ.

Кукуруза ургуулха хүдэлмэридэ бүхы талаарнь һайса бэлэдхэхые партиин айком болон аймгүйсэдкомые партиин обкомой бюро уялгалба. Хэрэгтэй соонь кукуруза ургуулха оньһожоруулагдаһан звенонуудые эмхидхэжэ, тэдэндэ техникэ даалгажа үгөөд, кукуруза тарилгада бэлэдхэхэ, тиихэ зуураа тэдэниие бодото хүдэлмэриин хажуугаар һургаха хэрэгтэй. Сабшалан дээрэ тошон халяаха, наг шэбхэ зөөхэ болон бусад хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулха.

Мүн тэрэшэлэн малшадай дунда политическэ хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа, партиин ЦК-гэй декабриин Пленумэй, КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые гүнзэгыгөөр ойлгуулжа, мал ажалай продуктнуудые дээшэлүүлхэ талаар абаһан социалистическэ уялгануудаа колхозуудай, совхозой амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ тэдэниие ударидахыень партиин айком болон колхоз, совхозой партийна эхин организацинуудта КПСС-эй обкомой бюро эрилтэ табиба.

Колхозой түрүүшүүлэй хүсөөр...

Худан мүрэн өөдэ, Чесана горхые зубшаад, Загаһата гэжэ нуурай эрьеэр Хэжэнгын аймагай эгээл зүүн захын «Коммунизм» колхоз оршодог. 6—7 жэлэй саада тээ эндэхи Чесанын сомоной гурбан артель ниилэжэ, томо колхоз бии болоо һэн. Тиихэ үедэ ниитын малай тоо толгой үсөөн, ашаг шэмэнь бага байгаа. Үнеэн бүриһөө оройдоол 400—500 литр һүн һаагдадаг, талха тарянай ургаса муу, хониноо ноохон бирагүй абтадаг байһан юм. Мүн колхознигууд ажалта үдэртөө талха таряа, мүнгэ биратай абадаггүй, ехэнхидээ үритэй болоод үнгэрдэг һэн.

Харин КПСС-эй Центральна Комитедэй 1953 оной сентябриин түүхэтэ Пленумһээ хойшо эндэ ехэхэн хубилалта болоо, нилээд амжалтанууд туйлагдаа. Колхозой ажал хүдэлмэри эрид һайжараа. 1953 онһоо эхилжэ малай шэнэ дал байранууд олоор баригдаа.

Колхозой 30 хүнһөө бүридэһэн саг үргэлжын бригада Николай Балдуевай хүтэлбэри доро ябажа, 1955—1958 онуудай туршада хэдэн олон типовой байра баряа. Жэшээлбэл, Бамба гэжэ газарта 120 үнеэдэй байха типовой байра, гурбан айлай һууха гэр, Сункуругта 120 үнеэдэй байра, гурбан айлай гэр бүтээгдээ. Артелиин гол тосхон Загастай нютагта хоёр дабхар клуб, айлшадай бууха гэр, 75 киловатт хүсэтэй электростанци, 5 газар хонидой байра шэнээр баригдаа. Гушаад колхознигууд шэнэ гэр барижа оронхой. Гурбадахи жэлээ айл бүхэндэ, артелиин бригадын тоогуудта электрын гэрэл яларна. Мүнөө жэлдэ колхозой малай фермэ болон хониной байрануудта электрын гэрэл оруулагдаха юм.

Ниитын малай тоо жэлһээ жэлдэ олошоржо, ашаг шэмэнь улам бүри дээшэлнэ. Хэрбээ 1957 ондо үнеэн бүриһөө 891 литр һүн һаагдаһан байгаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 1091 литртэ хүрөө. Колхозой түрүү һаалишад Б-Ханда Цыренова, Валя Пинтаева, Маша Мадиева болон Ханда Дашицыренова гэгшэд үнеэн бүриһөө нёдондо 1200—1500 литр һү һааһан байна. Байгша ондо артелиин һаалишад нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һааха уялга абанхай.

1958 ондо колхознай гүрэнһөө 1 миллион түхэригэй техникэ худалдажа абаа. Мүнөө артелиин мэдэлдэ 20 трактор, 14 комбайн болон хүдөө ажахын бусад машинанууд бии. Эдэ машина, трактораа зүбөөр хүдэлгэжэ, нёдондо муу бэшэ ургаса абаһан байна. Дүй дуршэлтэй бригадир Дархан Пинтаевай хүтэлбэрилдэг таряан ажалай бригада жэлһээ жэлдэ дунда зэргээр 7—12 центнер таряа гектар бүриһөө абажа, Хүдөө ажахын бүхэсоюзнэ выставкэдэ хабаадалсаһан байха юм. Эдэ үдэрнүүдтэ нүхэр Пинтаевай бригадынхид хабарайнгаа тарилгада бэлэн болоод, таряалан дээрэ наг шэбхэ гаргажа, 1959 ондо үндэр баян ургаса абахын хойноһоо оролдожо байнхай.

Колхоздо ажалай түрүү зэргэдэ ябадаг колхознигууд олон. Тэдэнэй дунда дархашуул Доржи Базаров, Помиша Бороев, трактористнар— М. Мониев, Александра Михайлова, Пунцык Эрдынеев, Цыренжап Гомбоев болон Дамдин Цыденжапов илангаяа һайнаар хүдэлдэг. Колхозой луговодууд Доржо Цыренов, Жамбал Хазуев гэгшэд сабшалан уһалха, үбһэ ногооной баян ургаса абахын хойноһоо баһал оролдосотойгоор ажаллана.

Колхозой тогтоһон сагһаа хойшо хамтын ажалые хүтэлбэрилсэжэ ябаһан хүнүүдэй дундаһаа хониной фермые даагшад Даша Мункуев, Самбу Цынгуев, таряан ажалай бригадын бригадирнууд Дархан Пинтаев, Цыренбазар Цыремпилов гэгшэдые магтаха хэрэгтэй.

Эдэ бүгэдын ашаар артелиин мүнгэн олзо доход жэл бүри ургана. Хэрбээ 1957 ондо 1,5 миллион түхэриг олзо оложо, ажалта үдэр бүхэндэ 4,10 түхэриг хубааһан байгаа һаа, нёдондо 2 миллион 400 мянган түхэригэй олзо доход оронхой.

Артелиин гэшүүд КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэлсэхын түлөө үсэд шангаар ажаллажа байна. Колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Дарижапов, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Раднаев эдэ бүгэдые хараадаа абажа, эмхидхэлэй, ойлгуулламжын хүдэлмэри бүри оролдосотойгоор ябуулжа байна.

Манай колхозой правлени 1959 ондо һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалые мүнгөөр сэхэ түлэхэ гэжэ шиидээд, хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ байнхай.

Иигэжэ колхозой түрүүшүүлэй хүсөөр артелиин ажахыда эрид хубилалта болоно.

Д. Николаев.

Барханай агитпунктда

Курумканай аймагай центрһээ сэхэ баруулжаа 25 километр ябахада, ой модо, үлир мойһо нэмэрһэн үндэр хадын бооридо Бархан тосхоной үйлсэнүүд годирон харагдадаг. Эндэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд һууринжанхай юм. Тосхонойнь тэг дунда хойто тээгээ багашаг сад сэсэрлигтэй ута гэрэй үүдэн дээрэ «Агитпункт» гэһэн тодо гаршаг харагдаха. Үдэшэ бүри тэндэ хүнүүд олоороо сугларна, хүгжэмэй ирагуу аялга зэдэлнэ. Электрын гэрэлээр яларһан уужам таһалга дотор газетэ, журнал уншажа һууһан хүнүүдые харахат. Тэдэнэй тээ саана бурят хүгжэмэй инструментнүүдээр наадажа, залуушье, хүгшэншье хүнүүдэй хүхюутэй һуухые харахада, гоё даа.

Январиин эхинһээ хойшо эндэ агитпункт нээгдэнхэй. Колхозой клубые даагша нүхэр Дарижаб Бадмаевич Бадмаев тэрэ агитпунктые толгойлдог юм. Тэрэнээ гоёохо, шэмэглэхэ, хүдэлмэрез зүбөөр эмхидхэхэ гэжэ оролдоно. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Г. Э. Дамбаев, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Б. М. Дмитриев тэрээндэ туһалдаг. Оролдолго үүсхэл гаргаһанай ашаар агитпунктдань үдэшэ бүри хүн зон олоороо суглардаг болонхой.

Һунгагшад тэндэ ороходоо олон һонин юумэ хаража, ойлгожо абадаг. Агитпунктын ханануудаар үлгөөтэй зурагуудые һонирхон харана. «Советскэ Союзай эрхэтэдэй агууехэ эрхэнүүд», «Комсомолой агууехэ амжалта, туйлалтанууд», «Эдэ бүгэдэ ерэхэ долоон жэл соо бэелүүлэгдэхэ» гэһэн фото-зурагууд гуримтайгаар, таарууагаар табигданхай.

Зүүн урда ханадань «Агитаторай булан» гэһэн гаршаг харагдана. Агитаторай хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ номой список, лекцинүүдэй темэ тэндэнь бии, элдэб номууд табяатай. Улаан бүдөөр хушаатай ута стол дээрэ шэнэ газетэ, журналнууд дэлгээгдэнхэй. Тэрээн дээрэхи олон хабтаһануудай нэгэн соо КПСС-эй XXI съездын материалнууд байдаг. Нүгөөдэ хабтаһан соонь «Агитаторта туһаламжа», «Совет һунгуулиин дүрим», колхозуудай ажахын хүгжэлтэ, соёл культура тухай хэлэгдэнэ. «Агитаторай блокнодууд» эндэ байдаг.

Агитаторнууд малай гүүртэ, фермэнүүдтэ ходо ошолсодог. Малшадай ажалда зорюулагдаһан «Сахилгаан», «Дайшалхы хуудаһануудые» үе үе гаргажа байдаг. Һаалишадай суглаан боложо, һунгалтада зорюулагдан шэнэ уялгануудай дүүргэлтэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Уялгын ёһоор февраль һара соо үнеэн бүриһөө 150—200 литр һү һааха зэргэтэй байгаа. Барханай һаалишад хэлэһэн үгэдөө хүрэнэ.

О. Намжилон.

Комсомол хүбүүн Владимир Омельченко һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ зоной дунда ойлгуулламжын [illegible] ябуулаа. Улан-Удын 59-дэхи һунгуулиин округто ходоодоо ерэжэ, КПСС-эй XXI съездын материалнуудые, советскэ һунгуулиин Дүримүүдые хүнүүдтэ һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэдэг байба. **Зураг дээрэ:** Владимир Омельченко улаан буланда газетын һонинуудые уншажа байна.

И. Денисовэй фото.

ТАСС-эй БУРУУШААЛГА

Ассошиэйтед Пресс агентствын болон Америкын хэблэлэй бусад газарнуудай мэдээнүүдые урдаа барин, Бейрудэй болон Каирай зарим газетэнүүд хадаа Советскэ Союзай еврейнүүдые Израиль руу олноор зөөлгэхые һанаашалжа байна гэһэн хэбэртэйгээр һүүлэй үедэ мэдээсэлнүүдые тараадаг болоһон байна. «Бүхы дэлхэйн сионистска конгресс» гэдэгтэ СССР-тэхи еврейнүүдэй делегаци хабаадалсаха юм ха гэһэн суу тараадаг болоо. Америкын агентствонуудай эдэ мэдээсэлнүүдые толилдог газетэнүүд хадаа Советскэ Союз иимэ таарууггүй һанаашалгатай байна гэжэ харуулхые, араб оронууд тушаа Советскэ Союзай бэелүүлдэг политикые мэн тээшэнь хубилгахые һэдэнэ гээшэ.

Энээн тушаа иигэжэ мэдүүлхэ ТАСС түлөөлэгдэбэ. Бейрудэй болон Каирай зарим газетэнүүдэй толилһон, Ассошиэйтед Пресс болон Америкын бусад агентствонуудай эдэ мэдээсэлнүүд ямаршье үндэһэ баримтагүй, харин шал худалаар хэгдэһэн хардалга гүрдэлгэ мүн болоно.

Араб оронуудай хэблэлэй дурсагдаһан органуудай Америкын халгашадай үгэдэ ороһониинь шиналмаар байна. СССР-һээ еврейнүүдые Израиль зөөлгэ тухай асуудалай Вашингтондо болон Тель-Авивта худалаар таарулан зохёогдоһон тушаа эдэ газетэнүүд шууяа гаргахадаа Советскэ Союзай болон араб оронуудай хоорондохи хани барисаа һуларуулха гэжэ оролдогшодто туһална гээшэ.

Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан Киевһээ мордобо

КИЕВ, февралиин 28. (ТАСС). Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан, гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд болон Англиин бусад айлшад мүнөөдэр үглөөгүүр Киевһээ Ленинград ошохоо гараба.

Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Т. Кальченко, Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшонор М. С. Гречуха, И. С. Сенин, министрнүүд, Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Украинын ССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, хэблэлэй түлөөлэгшэд Великобританиин, Советскэ Союзай болон Украинын ССР-эй гүрэнэй туғуудаар шэмэглэгдэһэн аэропортһоо айлшадые мордохуулаа.

Великобританиин премьер-министрын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Киевэй гарнизоной сэрэгшэдэй хүндэлэлэй харуул аэродром дээрэ жагсаагдаһан байгаа. Оркестр Великобританиин, Советскэ Союзай болон Украинын ССР-эй гүрэнэй гимнүүдые наадаа.

УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Т. Кальченко Англиин айлшадта хандажа үгэ хэлэһэн байна.

Удаань Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан микрофоной үмэнэ үгэ хэлээ.

Великобританиин премьер-министр Ленинградта ерэбэ

ЛЕНИНГРАД, февралиин 28 (ТАСС). Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан, гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд болон Англиин бусад айлшад «ИЛ-14» самолёдоор мүнөөдэр Киевһээ Ленинградта ерээ.

Ленинградай хэдэн олон ажаһуугшад болон нютагай организацинуудай түлөөлэгшэд Англиин хүндэтэ айлшадые халуунаар угтаа шалаа. Великобританиин премьер-министрын ерэһэнтэй дашарамлан аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаһан, Великобританиин болон Советскэ Союзай гүрэнэй гимнүүд наадагдаһан байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. Спиридонов, Ленинград городой Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Смирнов болон бусад түшаалта хүнүүд г-н Макмиллание угтаа.

Великобританиһаа СССР-тэ һуудаг элшэн сайд сэр Патрик Рейлли угтагшадай дунда байлсаа.

Гарольд Макмиллан болон горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Смирнов үгэ хэлэһэн [illegible]

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй дүрбэдэхи пленум

Байгша оной февралиин 24—26-нда ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй ээлжээтэ IV пленум болоо. «СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ даабарита онуудай» гэһэн КПСС-эй XXI съездэй шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан комсомолой организацинуудай зорилгонууд тухай» элидхэл ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр В. Е. Семичастный хээ.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб баталан абаһан КПСС-эй XXI съезд коммунизмын түлөө ажалшадай ябуулгын тэмсэлэй түүхэтэ шата, уласхоорондын коммунистическэ болон ажалшадай хүдэлөөндэ элитэ события болоо юм.

Ленинэй агуусхэ партиин түлөө, өөһэдынгөө хүсэн түгэс Эхэ оронойнгоо түлөө омогорхон, угаа ехэ хэрэгтэй байһанаа мэдүүлэн, Коммунистическэ партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум нэгэн һаналтайгаар угтаагаад, тэдэниие Ленинскэ комсомолой, бүхы совет залуушуулай ажал-ябуулгын дайшалхы түгэ болгон хүлеэн абаһан байна. Коммунистическэ байгуулалтын ехэ түсэбүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө эрхим хубитые оруулхын түлөө комсомолой организацинууд бүхы хүсэ шадалаа хүлхэ юм гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедые найдуулаа.

Комсомолой организацинуудай ехэшын зорилго юуб гэхэдэ, КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые залуушуулда тайлбарилан ойлгуулха, комсомолец бүхэн, бүхы хүбүүд болон басагад съездын шиидхэбэринүүд болон материалнуудые гүнзэгыгөөр шудалха, коммунизм байгуулхын тула совет арадай тэмсэхэ хэрэгтэ партиин табиһан зорилгонуудай ехэ удхыень тэдээндэ ойлгуулха хэрэг мүн болоно гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум баталан абаһан тогтоол соогоо тэмдэглэнэ. Долоон жэлэй түсэб комсомолой организацинуудай болон залуушуулай творческо эдэбхи үүсхэлыень дэлгэрүүлхэ талаар тон ехэ арга боломжо нээжэ үгэнэ. Комсомолой организацинууд залуушуулай эдэбхи бэшээлые али болохоор хүгжөөжэ, тэдэнэй хүсэ шадалые долоон жэлэй даалгабаринуудые, нэн түрүүн 1959 оной түсэбүүдые болзорһоо урид дүүргэхэ хэрэгтэ эльгээхэ уялгатай. Промышленность, барилга болон транспортын хэрэгтэ комсомолой организацинуудай ехэ ажал-ябуулгын гол шухала зорилгонь юуб гэхэдэ, залуу хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалайнгаа дэбшэлтэ хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ тухай анхарха ябадал мүн болоно. Долоон жэлэй эсэстэ түсэблэһэн ажалай бүтээсын хэмжээе 1965 ондо туйлахын түлөө мүрысөөн дэһэн үйлэдбэриин залуу түрүүшүүлэй гайхамшаг үүсхэлые пленум халуунаар дэмжээ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум хадаа комсомолой габшагай түргэнөөр бариулха барилганууд гэжэ тоологдоһон Баруун-Сибириин болон Карагандын металлургическа заводуудай, Качканарска, Ново-Криворожско, Соколовско-Сарбайска ашагта малтамалнуудай шанаржуулгын комбинадуудай, Курска магнитна аномалиин уурхайнуудай барилгада комсомолой организацинуудай бүри эрилтэйгээр, эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ябадал хангаха ёһотой гэжэ комсомолой комитедүүдые уялгалаа. Тэрэшэлэн 1959 ондо ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдаһан доменно болон мартенэй зуухануудай, прокатна стануудай, коксова батарей болон нүүрһэнэй шахтануудай барилгада комсомолой организацинуудые эдэбхитэйгээр хабаадуулхыень комсомолой комитедүүдые уялгалаа. Комсомолшууд болон залуушуулай, пионернууд болон һурагшадай хүсөөр 1959 ондо 3 миллион тонноһоо бага бэшэ металлай хаядаһа суглуулха тухай комсомолой организацинуудай габшагайгаар ябуулха зорилго болгогдон табигдаа.

Пленум хадаа химическэ промышленностиие хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ хүдэлмэридэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень комсомолой организацинуудые уряалаа. 1959—1960 онуудта ашаглалгада үгтэхэ химическэ промышленностиин 27 предприятинуудые дүүргэхэдэнь партийна болон ажахын организацинуудта бүхы хэмжээгээр туһаламжа үзүүлхэ шухала зорилго табяа.

Комсомолой организацинууд шефтэ абаһан түмэр харгы болон станцинуудые бариха, Москва—Дальна Восток гэжэ түмэр харгые электрификацилха, нефтиин болон газай промышленностиин предприятинуудые, нефтепровод болон газай магистральна трубопроводуудые бариха хүдэлмэриие бүри эршэмтэйгээр ябуулха ёһотой.

Ерэхэ долоон жэлдэ промышленностиин гол һалбаринуудай 100 тоо предприятинуудай барилгые комсомол шефтээ абана. Долоон жэлэй үедэ габшагайгаар хэгдэхэ барилганuудта хабаадалсахые хүсэһэн миллион шахуу хүбүүд, басагадые ойрын жэлнүүдтэ Сибириин Хойто зүгэй, Дальна Востогой болон Казахстанай шэнэ предприятинуудай барилгада, тэндэхи баялигуудые ашаглалгада эльгээхэ шухала.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө залуушуулай хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхыень ороной комсомолой организацинуудые уряалаад, пленум комплексноор автоматизацилагдаһан туршалгахаруулалгын 10 предприятинуудые комсомолойнгоо шефтэ абаабди гэжэ соносхобо.

Комсомолой организацинууд гүрэнэй эд зөөриие алмаха, арьбалхын түлөө, бүтээн гаргагдадаг продукциин өөрынь үные химдаруулхын түлөө, голодоһо гаргангүй хүдэлдэг болохын түлөө түүхэй эд, материал, түлишэ, электроэнерги бүри гамтайгаар гаргашалдаг болохын түлөө улам эршэмтэй хүдэлмэри ябуулха ёһотой гэжэ пленум тоолоод, «комсомолой долоон жэлэй нөөсэ» байгуулха талаар үйлэдбэриин түрүүшүүлэй үүсхэлые бүри мүһэн дэмжээ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленумэй зааһанай ёһоор, ойрын жэлнүүдтэ орооһото ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлхэ зуураа, гектар бүриһөө дунда зэргээр 3—4 центнерээр ехэ ургаса абадаг болохын түлөө, таряан ажалые бүри һайнаар эрхилдэг болохын, зүб севооборoдуудые байгуулхын, полевой хүдэлмэринүүдэй шанарые һайжаруулжа, болзорыень богони болгохын түлөө эдэбхитэй тэмсэлдэ залуушуулые элсүүлхэ гээшэ колхоз, совхозуудай комсомолой организацинуудай дайшалхы зорилго мүн болоно.

Колхоз болон совхозуудай комсомолой организацинууд тарилгын талмайе үргэдхэхэ, сахарай свёклын, хлопчатнигай, хартаабхын болон бусад техническэ ургамалай, огородой эдеэнэй ургасые дээшэлүүлхэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаха, эдэ ургамалнуудай тарилгые оньһожоруулхын түлөө эрид шууд тэмсэхэ, продукци үйлэдбэрилгэдэ гаргашалагдадаг ажалай болон эд хэрэгсэлэй гаргашануудые бага болгохын түлөө тэмсэхэ уялгатай.

Комсомолой организацинуудай, хүдөөгэй бүхы хүбүүд, басагадай дайшалхы зорилгонуудай нэгэн юуб гэхэдэ, мяха, һү, ноохо, үндэгэ ехээр абадаг болохын түлөө, бүхы түрэлэй адуу малай тоо толгойе эрид олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө, колхоз, совхозуудай фермэнүүд дээрэ шубуу болон туулайнуудые үсхэбэрилхын түлөө тэмсэхэ ябадал болоно.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум 1959 ондо 80 мянган комсомолшууд болон залуушуулые, тиихэдэ долоон жэлэй турша соо 1 миллионһоо үсөөн бэшэ комсомолшууд болон залуушуулые ниитын мал ажал дээрэ хүдэлгэхөөр эльгээхэ тухай ороной комсомолой организацинуудай үүсхэлые һайшаагаа. Комсомолшууд болон залуушуулай хүсөөр 1959 ондо 17—18 миллион гахай, 5—6 миллион тугал, 200—220 миллион шубуу, 37—40 миллион туулайнуудые түлжүүлжэ, таргалуулан шахаха гэһэн хүдөөгэй комсомолой организацинуудай уялганuудые пленум дэмжээ.

Пленум кукурузын үндэр ургаса хуряахын түлөө, гектар бүриһөө 30 центнерһээ бага бэшэ кукурузын ороохо, 500—600 центнер ногоон эшэ набша абахын түлөө, тиихэдэ шииг нойто багатай нютагуудта 300 центнерһээ бага бэшэ ургаса абахын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсохыень комсомолшууд болон залуушуулые, пионернүүд болон һурагшадые уряалаа; кукуруза ургуулха бүхы хүдэлмэриие үргэнөөр оньһожоруулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень комсомолой организацинуудые уялгалаа.

1959 ондо комсомолшууд болон залуушуулай хүсөөр 290 мянган гектар газар дээрэ шэнэ сад болон виноградникуудые тариха, машинын ябадаг Москва — Минск — Брест, Харьков—Орджоникидзе гэжэ харгые бүхыдэнь ногооруулха гэжэ шиидхэгдээ.

Шэнэ болон боро газар ашаглажа байһан нютагуудта ошожо хүдэлыт гэһэн ВЛКСМ-эй XIII съездын уряалые дэмжэһэн басагадай патриотическа хүсэл эрмэлзэлые пленум халуунаар һайшаажа, 1959 ондо комсомолой путевкоор 25 мянган басагадые Казагай ССР-тэ саг үргэлжэ хүдэлгэхөөр эльгээхэ тухай комсомолой организацинуудай оруулһан дурадхалнуудые дэмжээ.

Коммунистическээр ажаллахын тулада коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн хүдэлөөе комсомолой организацинууд толгойлхо ёһотой. Энэ хүдэлөөнэй удхань юуб гэхэдэ, ажалдаашье, һуралсалдаашье ехэ амжалта туйлахын, ажалдаашье, ажабайдалдаашье соёл культура нэбтэрүүлхын түлөө оролдохо хэрэгтэй. Коммунистическэ ажалай ударник гэһэн үндэр дээдэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэлдэ залуушуулые олоор хабаадуулха шухала. Коммунистическэ ажалай коллективүүдэй, ударнигуудай дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, абаһан уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь тэдээндэ туһаламжа үзүүлхэ, коммунистическээр ажаллахын, ажаһуухын түлөө комсомолшууд, залуушуулай оролдожо байһан һайн һайхан эрмэлзэлгые али болохоор дэмжэхэ хэрэгтэй.

Ажалай эмхидхэл, залуу хүбүүд, басагадай байра байдалые һайжаруулхын, сүлөөтэй сагыень һонирхолтойгоор үнгэргэжэ байхын, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь залуушуулда туһалжа байхын тулада комсомолой организацинууд профсоюзна, ажахын органуудтай хамта хэмжээ абажа байха ёһотой. Залуушуулай эрилтэдэ зарим ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй хайша хэрэгээр хандадаг ябадалтай комсомолой комитедүүд тэмсэхэ, тэдэниие культурна талаарнь һайнаар хангаха хэрэгтэ анхаралаа ехээр табиха уялгатай.

Ажалшадые, илангаяа залуу үетэниие коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ, хүнүүдэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдые үгы болгохо асуудалнууд партийна, советскэ, профсоюзай, комсомолой болон ниитын организацинуудай ажал-ябуулгын гол анхаралда байха ёһотой гэһэн КПСС-эй XXI съездын заабариие залуушуулай дунда идейно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхадаа өөһэдтөө хүтэлбэри болгохыень пленум комсомолой комитедүүдые уялгалаа.

Комсомолой организацинууд хүмүүжүүлгынгээ бүхы хүдэлмэриие коммунистическэ обществын шэнэ, али бүхы талаараа хүгжэнги хүнүүдые хүмүүжүүлгэдэ шэглүүлхэ уялгатай. Тэдэнэр залуушуулда коммунистическэ үзэл бодол—гол түлэбын хэлэхэдэ, коммунизмда хододоо үнэн сэхэ, тэрэнэй дайсадтай эбсэшэгүй, ниитын урдахи уялгаяа мэдэрхэ, ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, олониитын дунда ёһо гурим һайн һайхан сэдьхэлээрээ сахижа байха, социалистическэ эд зөөридэ гамтайгаар хандаха, ниисэтэй, нүхэртөө туһалха, үнэн сэхэ, нэрээ һанаха, ниитын ёһо гурим эбдэгшэдтэй эбсэшэгүй байха үзэл бодол нэбтэрүүлхэ ёһотой. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие бодотоор, тодорхой уг зорилготойгоор ябуулха, тиигээд тэрэниие бодото үрэ дүнгөөрнь сэгнэхэ хэрэгтэй.

Хүбүүд, басагадые ажабайдалтай, коммунизм байгуулгын хүдэлмэритэй нягта холбоотойгоор хүмүүжүүлхэ, тиимээр лэ комсомолой организациин хүдэлмэриие табиха шухала. Коммунизмын түлөө тэмсэлэй үедэ залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ гээшэ саашадаашье комсомолой организацинуудай идеологическа хүдэлмэриин гол шэглэлынь байха зэргэтэй. Ажал хэнгүй байжа ажаһуужа шадахагүйгөөр, тиимээр хүбүүд, басагадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй.

Залуушуулай соёл культурые саашадань дээшэлүүлхэ хүдэлөөндэ бүхы хүбүүд, басагадые эдэбхитэйгээр хабаадуулха гээшэ комсомолой шухала зорилго болоно. Залуушуулай ухаан бодолдо байһан хуушанай элдэб үлэгдэлнүүдтэй бүри нэтэрүүгээр, бүри шангаар тэмсэхыень пленум комсомолой организацинуудта эрилтэ табиба, тиигээд ниитын ёһо гурим сахиха отрядууд болон дружинануудай зэргэдэ жагсахыень комсомолшуудые уряалба.

Ниитэ олон зоной дунда физкультура болон спортые хүгжөөхэ асуудалнуудта ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум ехэ анхарал хандуулба. СССР-эй спортын бүлгэмүүд болон организацинуудай союзай ажал-ябуулгада комсомолой организацинууд али бүхы туһаламжа үзүүлхэ, залуушуулые хүмүүжүүлхэ, бэеыень хатуужуулха хэрэгтэ физкультура болон спортые бүри һайнаар хэрэглэдэг болохо ёһотой.

Союз доторой хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлжэ, долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ зорилгодо шэглүүлхэ; өөһэдынгөө һаналаар, үүсхэлээр ВЛКСМ-эй гэшүүдэй ажаллаха байхаар комсомолой организацинуудта бүхы хүдэлмэриие табиха гэжэ комсомолой обкомуудые, крайкомуудые, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудые пленум уялгалаа.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXI съездын хараалһан коммунизм байгуулгын асари ехэ түсэбые дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллахыень комсомолшуудые, совет бүхы хүбүүд, басагадые пленум уряалба.

Комсомолшууд, совет бүхы залуушуул Коммунистическэ партияа тойрон бүри нягтаар жагсаха, комсомол болбол саашадаашье партиин үнэн туһалагша байха, манай орон дотор коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа үгэхэ гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум КПСС-эй Ленинскэ Центральна Комитедые найдуулба.

Хэлсэхэ зүйлэй хоёрдохи асуудалаар ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Балясная Л. К. «Ажабайдалтай һургуулиие холбохо, СССР дотор гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай» Хуулиие дүүргэлгэдэ комсомолой организацинуудай хабаадаха тухай» гэһэн элидхэл хэбэ.

Ленинскэ комсомол, гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленумэй тогтоол дотор заагдана, советскэ һургуулиин саашанхи хүгжэлтэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха хэрэгээ арюун уялгамнай гэжэ тоолоно.

Һурагшадые һургаалайнгаашье, дүршэлэйнгөөшье талаар ажалша бэрхэ хүнүүд болгон бэлэдхэхэ хэрэгтэ һургуулиин комсомолой, пионерэй организацинуудай бүхы ажал-ябуулга шэглүүлэгдэхэ ёһотой гэжэ пленум заагаа. Комсомолой болон пионерэй организацинууд һургуулида ороһон түрүүшынь үдэрһөө эхилээд, наһа наһаарнь тааруулан, һурагшадые ашатай туһатай ямар нэгэн хүдэлмэридэ һургажа захалха ёһотой. Долоон жэлэй түсэбые дүүргэхэ талаар комсомолой организацинуудай абаһан уялгаһаа үндэһэлэн, найман жэлэй болон үйлэдбэриин һуралсалтай юрэнхы һуралсалай дунда, ажалай политехническэ һургуулинуудай комсомолой болон пионернүүдэй коллективүүдтэ тус тустань тодорхой даалгабари үгэхэ; һургуулинуудта һурагшадай хэһэн ажалай тоо бүридхэл абажа, хэһэн ажалыень бэшэхэ дэбтэр, комсомолшууд болон пионернүүдэй «нөөсэ» бии болгохо гэжэ комсомолой обкомуудта, крайкомуудта, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудта, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионерэй организацинуудай Советүүдтэ һайшаан дурадхагдаа.

Һургуулинуудта ном заалга шэнэдхэн хубилгагдажа, һурагшадай дунда ябуулагдадаг идейно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие улам һайжаруулха эрилтэ комсомолой, пионерэй организацинуудай урда табигдана. Коммунистическэ үзэл бодолтой болохо, юртэмсын байдалые материалистическэ зүб ёһоор ойлгожо абаха хэрэгтэнь һурагшадта гуримтай, бодомжотойгоор, тэсэмгэйгээр туһалха, коммунистическэ обществын хүнэй шанарые тэдээндэ оролдосотойгоор олгохо хэрэгтэй.

Ухаан бодолойшье, бэеын элүүрэйшье талаар хүмүүжүүлгынгээ хүдэлмэриие горьтойхоноор һайжаруулха гээшэ комсомолой болон пионерэй организацинуудай ехэ зорилгонь болоно. Комсомолой комитедүүд һургуулиин газаа, һурагшадай һуудаг газарнуудта элдэб янзын һонирхолтой наадануудые эмхидхэгшэд болохо; 9—11 класуудай һурагшадтай элдэб янзын самодеятельнэ клубуудые, хүн бүхэнэй дуратай кружогуудые бии болгохо ёһотой.

Пионервожатануудаар, кружогуудые хүтэлбэрилэгшэдөөр эрхим комсомолшууд-үйлэдбэришэдые, политическэ талаараа болбосоронги, үхибүүдтэ дуратай хүнүүдые пионерэй дружинанууд болон отрядуудта эльгээдэг болохо талаар хүдэлмэрээ улам һайжаруулха шухала гэжэ пленум комсомолой комитедүүдэй анхаралые хандуулба; 1959 оной зунай һарануудта вожатануудай һуралсалай суглаа болон семинарнуудые үнгэргэхэ гэжэ шиидхэгдээ.

Комсомолой райкомууд болон горкомууд һургуулинуудай комсомолой организацинуудые хүтэлбэрилгээ һайжаруулха уялгатай. Тиихэ зуураа, һургуулиин ажабайдалда, һурагшадай үүсхэл болон зохёон байгуулхы эдэбхиие хүгжөөхэ, комсомолшуудта эмхидхэхы шадабари, бэеэ даагаад ажаллаха дүршэл олгохо хэрэгтэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Һургуулинуудай материальна база бэхижүүлхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгэдэ, олон халаантайгаар заняти үнгэргэлгые усадхалгада комсомолшууд эдэбхитэйгээр хабаададаг болохо ёһотой.

Үхибүүдые найман жэлэй юрэнхы һуралсалай эрдэмтэй болгохо хэрэгтэнь һургуулинуудта, арадай гэгээрэлэй органуудта комсомолой организацинууд туһалха, бүгэдэ ниитын һуралсалай фонд бии болголгодо, һургуулинуудта хамтын байрануудые үргэдхэлгэдэ, халуун эдеэ бэлэдхэлгэ, үглөөнэй түлөөһэгүй эдеэлүүлгэ эмхидхэлгэдэ хабаадалсаха, һургуулиһаа холо һуудаг гэртэй үхибүүдые саг соонь асаруулжа байха уялгатай. Ороной Зүүн зүгэй газар нютагуудай үндэһэ яһатанай басагадые бултыень һургуулида һургаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха шухала.

Интернат-һургуулинуудай болон үхибүүдэй гэрнүүдэй һуралсалай хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин һайжарха, тон түрүүндэ, һурагшадые ажалда дүршүүлхэ, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь али бүхы аргаараа комсомолой организацинууд туһалха ёһотой.

Залуушуулда дунда эрдэм олгуулха гол замынь бологшо заочно болон үдэшын һуралсал үргэнөөр эмхидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гээшэ комсомолой шухала зорилго болоно.

Түсэблэлгын органуудтай, ажалай резервын управленинүүдтэй, арадай гэгээрэлэй органуудтай, совнархозуудтай хамта ниитэ һуралсалай найман жэлэй һургуули, профессиональна техническэ училищи болон үйлэдбэриин һуралсалтай дунда һургуули дүүргэһэн залуушуулые саашадань мэргэжэл олгон һургаха, ажалда оруулха холын хараата түсэб зохёохыень комсомолой обкомуудта, крайкомуудта, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудта дурадхагдаа. Предприятинуудта залуушуулые ажалда абаха заатагүй һуури үлөөдэг болгохо ябадалые хинан шалгажа байха, тэрэшэлэн наһа хүсөөгүй үхибүүдэй хүдэлмэриин хуулиие наринаар сахиха талаар комсомолдо үгтэһэн эрхэеэ эдэбхитэйгээр хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Үйлэдбэри дээрэ нэгэ нэгээр бригадна ёһоор һургажа, залуу хүдэлмэришэдые бэлэдхэлгэ һайжаруулха талаар хэмжээ абахыень комсомолой обкомуудта, крайкомуудта, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудта даалгагдаа.

Өөһэдынгөө оронойшье, хилын саанахишье наука болон техникын шэнэ шэнэ туйлалтануудтай танил, ажал хүдэлмэри һайнаар мэдэхэ, гансашье мүнөө сагай техникые хүсэд дүүрэнээр хэрэглэжэ шадаха бэшэ, мүн ерээдүйн техникэ байгуулжа шадаха мэргэжэл шадабари ехэтэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэдэ дээдэ һургуулинуудай болон техникумүүдэй комсомолой организацинууд үүргэеэ дээшэлүүлхэ ёһотой. Социалистическэ обществодо ашатай туһатай ямарханшье ажал хүндэтэй, шухала байдаг юм гэжэ мэдэрэн, юрын борохон хүдэлмэри хэхэ, хэжэ шадаха, зоримгой, оролдосотой даруу зантай ажалша бүхэриг хүнүүд дээдэ һургуулинуудһаа, техникумүүдһээ гаража байха зэргэтэй.

Заочно болон үдэшын һуралсал үргэдхэлгые туйлаха, үдэшын һургуулида, заочноор һуража байһан хүнүүдтэ һайнаар ажаллаха, һуралсаха таарамжатай зохид арга боломжо бии болгохо шухала.

Студентнүүд болон һурагшадые идейно-политическэ талаарнь хүмүүжүүлгэеэ шангадхаха, дээдэ һургуулинууд болон техникумүүдэй комсомолой эдэбхитэдые хүмүүжүүлгэ һайжаруулха, комсомолой эдэбхитэдэй семинарнуудые саг үргэлжэ үнгэргэжэ байха, тэдээндэ һургуули эмхидхэхэ гэжэ дээдэ һургуулинуудай болон техникумүүдэй комсомолой организацинуудые пленум уялгалаа.

СССР-тэ арадай гэгээрэлэй системые саашадань һайжаруулха тухай КПСС-эй XXI съездын заабаринуудые дүүргэлгэдэ комсомолой организацинууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, коммунизм байгуулха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулха гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум КПСС-эй Центральна Комитедые найдуулаа.

* * *

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум ондоо хүдэлмэридэ ороһон дээрэһээнь нүхэр Е. Н. Соколовые ВЛКСМ-эй ЦК-гэй бюрогой гэшүүнэй уялгаһаа сүлөөлөөд, кандидат нүхэр П. Н. Решетовые бюрогой гэшүүн болгоо. Мүн ВЛКСМ-эй ЦК-гэй бюрогой гэшүүнэй кандидадаар нүхэр Н. К. Корольковые һунгаһан байна.

Чувашиин АССР. Чебоксарын электро аппаратна завод Чувашиин совнархозой түрүү предприятинуудай нэгэн юм. Эндэхи комсомолшуудай, залуушуулай олон тоото коллективүүд коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байнхай. **Зураг дээрэ:** пропагандист С. В. Васильев коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байһан бүлэг комсомолшууд, залуушуултай хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Эдэбхи үүсхэлтэй библиотекарь

Комсомолка Ольга Бараева Дээдэ-Худанай дунда һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр «Коммунизм» колхоздо ошожо хүдэлмэрилөө бэлэй. Тиихэдээ артелиин ямаршье хүдэлмэриһөө хойшоо харангүй, зоригтой бэрхээр ажаллана. Залуу колхозник сугтаа хүдэлһэн нүхэдтөө ном, газетэ, журнал уншаха зэргээр туһалжа, эдэбхитэй үүсхэлтэй комсомол басаган байһанаа харуулһан юм.

Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой правлени энэ эдэбхитэй басагые соёл гэгээрэлэй хүдэлмэридэ хабаадуулха гэжэ шиидээд, тэрээндэ библиотекын хүдэлмэри даалгаба.

Комсомол басаган Ольга 3 жэлэй соёлой добтолгын үедэ колхоздоо соёл культурын хүдэлмэри һайжаруулха тушаа ехэхэн хүдэлмэри хэжэ эхилээ. Колхознигууд хаана һуунаб, тэндэнь ном, журнал, газетэ таһалгаряагүй хүргэнэ. Эдэбхитэй библиотекариин хүдэлжэ эхилһэнһээ хойшо библиотекын хүдэлмэри хараа байса һайжарба. Уншагшад тэндэ олоороо ябадаг болоо. Тиигэжэ уншагшадайнь тоо урда жэлнүүдэйхидэ орходоо һурагүй олон болоһон байха юм.

Г. Доржиев.

Түрүү сельподо

Суво-Баянголой сельпо Баргажанай аймагай центрһээ эгээн холын, эгээн олон зониие хангадаг сельпонуудайнь нэгэн юм.

Гэбэшье правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Терентьев, тэрэшэлэн сельпогой магазинуудай хүдэлмэрилэгшэд нютагтаа худалдаа наймаанай хүдэлмэри һайжаруулха, арад зониие али бүхы хэрэгтэй юумээрнь хангахын тулада хэшээл оролдолго ехээр гаргана. Правлениинь хүдэлмэрилэгшэд магазинуудаараа хододоо ябажа шалгадаг, дутуу дунда зүйлнүүдыень заажа, заһажа үгэдэг, шухала бараа саг соонь эльгээдэг байна.

Сельпогой магазинууд колхозуудай холын гүүртэ, отарануудта наймаалагшагүй хоёр ларек нээһэн байна.

Эд бараа худалдан абагшадые кооперацидаа хамжуулан абахын тулада тэдэнэрэй дунда бага бэшэ хүдэлмэри ябуулна.

Эдэ бүгэдын ашаар энэ сельпо һараһаа һара, кварталһаа квартал бүхэндэ эд бараа худалдаха түсэбөө хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

А. Копорин.

Барилгада эдэбхитэйгээр хабаадана

Сырен Доржиевич Черепановые Ахын аймагта ёһотойл хүдэлмэришэ, дархан хүн гэжэ хэлсэдэгынь дэмы бэшэ юм. Энэ нүхэр партиин айкомой моришоноор олон жэлдэ хүдэлмэрилжэ байха зуураа, сүлөөтэй сагтаа аймагай центртэ хэгдэһэн барилга болон модо бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна. Модо бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилхэдөө нүхэр Черепанов хүнһөөл ехэ юумэ хээд лэ байдаг. Үдэр соо дунда зэргээр 30—40 модо унагаажа, шэрэлгэдэ бэлэн болгодог.

Аймагай центртэ шэнэ клуб баригдахань. Тэрэ клубай модо бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилһэн Сырен Доржиевич модо шэрэхэ даалгабаряа хамагһаа түрүүн дүүргэһэн байна.

Д. Дугаров.

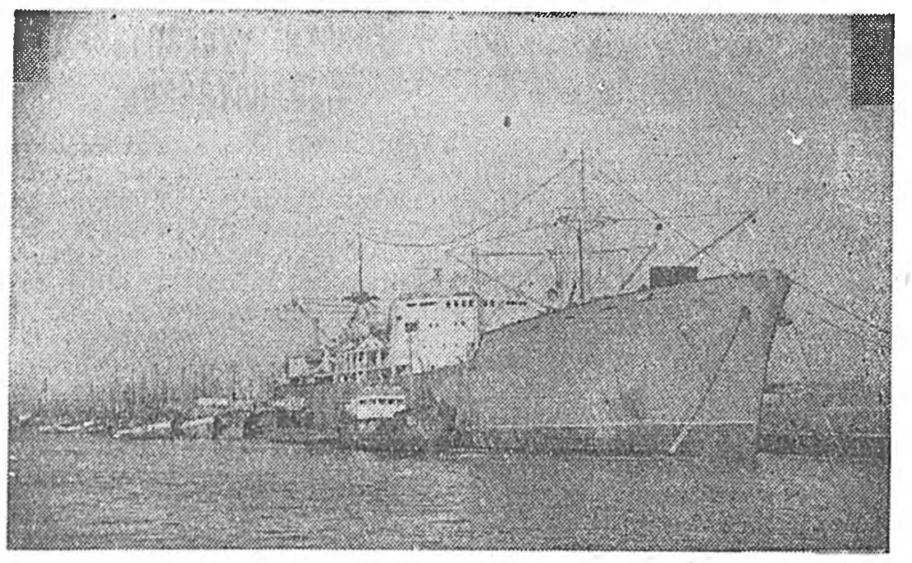
Һурагшад наада табина

Курумканай дунда һургуулида һуража байһан Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хүбүүд, басагад һургуулиингаа үбэл, хабарай амаралтануудай үедэ гэртээ ерэхэдээ колхозойнгоо гэшүүдтэ һонирхолтой зүжэг наада, концерт харуулдаг байна. Тэдэнэр гансахан колхозойнгоо түб һууринда наада табидаг бэшэ, мүн малшадта ошожо, тэдэнэрые һонирхуулдаг.

Һурагшадай бэлиг шадабаринь тон ехэ. Ород болон бурят дуунуудые зүрхэ уярма гоёор дуулана. Хатар наадахадаашье уян солбон, уран гоё. Шүлэг уншахань баһал һайхан.

Наада табилгада Иннокентий Очиров, Ринчин Гармаев, Мидыгма Шагжиева, Мария Доржиева, Роман Будаев болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр үбэлэйнгөө амаралтада ерэхэдээ наада харуулаа. Мүн энэ хабаршье колхознигуудтаа һонин зугаа асархал байха.

К. Жамьянов,
колхозой шофёр.

Литвагай ССР. Клайпедскэ портдо «Советская арктика» гэжэ флотилиин база болгошо суднада ашаан тээгдэжэ байна. Энэ судна Канадын эрье шадарай уhа руу тамаран ошожо, Атлантикын уhан соо Литвагай олзоборигошодой бариhан загаhа тушаажа абаха юм.

ТАСС-эй фотохронико.

Худөө бэшэгшэдэй аймагай суглаан

Тээсгэн Мухаршэбэр тосхондо хүдөө бэшэгшэдэй аймагай суглаан болоо. Суглаан дээрэ аймагай «Вперед», «Правда Бурятии», «Бурят үнэн», «Молодежь Бурятии» газетэнүүдэй түлөөлэгшэд тоосоо хэбэ. Суглаагшадай дундаhаа олон хүн үгэ хэлэжэ, газетэнүүдэй хүдэлмэриин hайн талыень тэмдэглэхэ зуураа, горьтой дутагдалнуудай бии байhание элирүүлбэ.

— Аймагай «Вперед» газетэдэ бэшэг элгээхэдэ тэрэниимнай саг соонь толилногүй, ямаршье харюу абанагүйбди, — гэжэ аймпотребсоюзай хүдэлмэришэн нүхэр Г. Жираков шүүмжэлбэ. Аймагаймнай центрын айл зон уhаар гасалдажа байдаг гээшэ. Бии байhан худагууд заhабарилагдадаггүй. Эгээл энээн тушаа би газетэдэ мэдээсэhэн байгааб, тэдэ мүнөө болотор бэшэгые газетэдэ толилогдоогүй, ямаршье харюу абаагүйб.

Иимэрхүү дутагдалнууд али олон үзэгдэдэг гэжэ «Сибиряк» артелиин хүдэлмэришэн нүхэр М. Денисов хэлээ. Тиигээд ханын газетэнүүдэй хүдэлмэри тухай тогтобо.

— Манай артельдэ гаргагдажа байдаг ханын газетэ ехэ үүргэ дүүргэдэг юм. Ажалда хойрог, архи уугаад хүдэлмэреэ hаалтада оруулдаг хүнүүд ханын газетэдэ гаргагдана. Тиигэжэ зарим хүнүүд зоной урда улайжа сайжа, зүб харгы замдаа ороно бшуу. Ханын газетые саг сагтань гаргажа байха ёhотой. Гэбэшье газетые шанар hайнтай болгохо талаар аймагай, республикын газетэнүүд бага туhаламжа хүргэнэ. Ханын газетэнүүдэй ямар зорилготойгоор ажаллаха, ямар асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулха байhан тушаа заабаринууд үгтэжэ байха ёhотой hэн,— гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Нүхэр Денисов «Молодежь Бурятии» газетын хүдөө бэшэгшэдтэй холбоо барисаа багатайгаар ажалладаг байhание тэмдэглэбэ.

Аймгүйсэдкомой культурын таhагые даагша нүхэр Г. Конев үгэ хэлэхэдээ, аймагай газетэдэ соёл культурын асуудалнуудаар бэшэгүүд үсөөн толилогдоно гэбэ. Энээн тушаа республикын газетэнүүд анхаралаа ехээр табиха гэжэ тэрэ шүүмжэлээ.

Тэдэнэй hүүлээр аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр А. Поплевин, аймагай библиотекые даагша нүхэр Шлиянова, КПСС-эй айкомой таhагуудые даагшан нүхэд Буторов, Варфоломеев болон бусад үгэ хэлэhэн байна.

Партийна hуралсалай хэшээлнүүдэй хаана, ямараар үнгэргэгдэдэг, жэшээ абахаар hайн пропагандистнуудай хүдэлмэри тухай бэшэгүүд үсөөн толилогдоно гэжэ республикын газетэнүүдые тэдэнэр шүүмжэлээ.

Суглаанда хабаадагшад СССР-эй арадай ажахын долоон жэлэй түсэб ба хүдөө бэшэгшэдэй зорилгонууд тухай КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Ц. О. Цыбиковэй элидхэл шагнаба.

Манай корр.

Түмэр ехээр суглуулагшадта шан барюулагдахань

1958 оной дүрбэдэхи кварталда элдэб зүйлэй түмэр суглуулжа, гүрэндэ тушаалгаар республикын городууд болон аймагуудай хоорондо дэлгэрhэн мүрысөөнэй дүнгые республикын Министрнүүдэй Совет hаяхан хаража, тусхай тогтоол баталан абаа.

Улан-Удэ городой Октябрьска район дүрбэдэхи кварталда хара түмэр тушааха түсэбөө 153,3 процент, үнгэтэ түмэр тушааха түсэбөө 105,7 процент дүүргэжэ, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэхэ болобо. Түсэбөө hайнаар дүүргэhэнэйнь түлөө аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ф. Дроновто, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр М. Лебедевтэ мүнгэн шан барюулха гэжэ шиндэгдэз.

Хориин, Кударын аймагууд, Улан-Удын Железнодорожно, Советскэ районууд элдэб зүйлэй түмэр тушаалгаар үнгэрэгшэ жэлэйнгээ дүрбэдэхи кварталай түсэбые мүн лэ үлүүлэн дүүргээ.

Элдэб зүйлэй түмэр суглуулжа, гүрэндэ тушаалгада эдэбхитэйгээр хабаадаhан комсомолой организацинууд болон hургуулинуудта, түмэр замай транспортын, мүн советскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ мүнгэн шан барюулагдаха болобо.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ДАЙ ЖҮРӨӨДЭХЭЕЭ, БҮТЭХЭГҮЙ ЭРИЛТЭНҮҮДЫЕ ТАБИХАЯА БОЛИХООР САГ БОЛОО

hунгуулиин Калининска округой hунгагшадай урда нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгые бүхы дэлхэйн зон айхабтар ехээр hонирхон угтаа. Эбтэй эетэйгээр зэргэ оршон байел, уласхоорондын шухалын шухала асуудалнуудые гансал хэлсээ хэжэ шиидхэдэг болоел, мүн гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанhаа дай жүрөөдэлгые, элдэб заналта, бүтэхэгүй эрилтэ табиха ябадалые зайсуулаял гэhэн уряануудые, тэрэшэлэн эдэ бүхы уряануудаа Советскэ Союз хүсэндэнь оруулхаар бэлэн гэhэн мэдүүлгые эб найрамдалда дуратай дэлхэйн зон ехээр hайшаана.

Нүгөө талаhаа, «хүйтэн дайе» бодото дайн болгохые хүсэгшэд, мүнөө үеын түгшүүрилтэ шанга байдалые тэрэ зандань байлгахые хүсэгшэд Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгые дайсан харшаар угтаа.

Коммунизм байгуулха hүр жабхаланта түсэб бэелүүлхын тулада энхэ амгалан байдал манай орондо аргагүй хэрэгтэй. Тиимэhээ Советскэ Союзай эб найрамдал тогтоохо гэжэ айхабтар ехэ хүсэл оролдолго гаргахыень харахадаа, баруунай зарим хүнүүд манай оронииe заналжа, элдэб бүтэхэгүй эрилтэнүүдые табижа урдаа табиhан зорилгоёо бэелүүлжэ шадахабди гэжэ бододог байна. Тэдэ хүнүүд иигэжэ бодоходоо тон ехээр эндүүрнэ гээшэ гэжэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэ эли тодоор харуулаа.

Гэбэшье, «хүсэ баримталhан» политика ябуулагшад энэ ушарые яашье ойлгожо үгэнэгүй. hаяхан Америкын далайн-сэрэгэй хүсэнэй штабай начальник Бэрк гэгшэ үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзтай атомна дай хэхэмнай гэжэ занаа. Харин хоёр үдэр үнгэрөөд байхада мүн лэ тэрэ Бэрк Советскэ Союзые «элдэб аргаар хэдэн дахин» үгы хэжэ шадахабди гэжэ hайрхан хэлээ. Мүн Англиин авиациин маршал Годдард гэгшэ Бэркдэл адлишуугаар хэлэжэ, водородно бомбые ехээр магтаhан байна.

Тэрэшэлэн баруунай дипломадуудшье генералнуудhаа дутангүй, эдэ мэтын элдэб заналта хэнэ. Гүрэнэй секретарь Даллес, президент Эйзенхауэр Баруун Берлинэй саанаhаа «буудахабди» гэжэ занана.

Гэбэшье баруунай засагаархид дэлхэйн олониитын hанамжые тоонгүй байха аргагүй болоhон дээрэhээ оройдоо хэлсээ хэхэгүйбди гэжэ хэлэхээ зүрхэлнэгүй. Тиимэhээ тэдэнэр, түбхын түрүүндэ США-гэй хүтэлбэрилэгшэд хэлсээ хэхэ ёhотойбди гэнэ. Теэд тэдэнэр заяандаашье аша үрэтэйгөөр дүүрэхэгүй хэлсээнүүдые ёhын тэдыдэ, хүн зониие мэхэлхэ зорилгоор лэ хэхэ хүсэлэнтэй юм. Жэшээнь, дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөө хэхэ гэhэн баруун гүрэнэй дурадхал эгээл тиигэжэ, ёhын тэдыдэ хэлсээ хээд, унжагар ута үгэ хэлэлгээр уласхоорондын тон шухала асуудалнуудай шиидхэлгые хойшолуулха гэhэн зорилготой юм. Энээн тухай баруунай хэблэлшье нюун нөөнгүй мэдүүлнэ. Министрнүүдэй хэлсээн ямар нэгэн амжалта туйлаха гэжэ найдахань бэрхэтэй гээд «Нью Йорк Таймс» газетэ бэшээ.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалга хориха тухай асуудалаар мүнөө Женевэдэ боложо байгаа гурбан гүрэнэй хэлсээнтэй адли хэлсээ хэхые баруун гүрэнүүд хүсэнэ бшуу. Ядерна туршалгын болюулагдаhанай хойноhоо хиналта тогтоожо болохо юм гэжэ эрдэмтэдэй хэлэбэшье, баруунай дипломадууд энэ асуудалые дүрбэн hара соо мухардуулжа шадаа. Тиихэhээ байтагай америкынхид атомна туршалгануудаа саашадань үргэлжэлүүлхэ hанаатай.

Баруун, Зүүн оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй нюураараа уулзаха гээшэ уласхоорондын түгшүүрил hуларуулха хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай гэжэ Советскэ Союз тоолоно. Харин энэ талаар Вашингтоной, Бонной ямар hанамжа баримталдагынь Англиин премьер-министр Макмилланай Советскэ Союзда ерэhэн ушарта тэдэнэй ямараар хандаhаниинь эли тодоор харагдаа. США-шье, Баруун Германишье Макмилланай СССР ерэhэндэнь дураа гутаhан байна.

Эдэ бүгэдэhөө харахада, баруун гүрэнүүд хэлсээ хэхые бэшэ, харин «хүйтэн дай» улам саашадань үргэлжэлүүлхые хүсэжэ байhаниинь элирнэ. Гэхэтэй хамта Советскэ Союз дэлхэйн арадуудай дунда улам хүндэтэй боложо байна. Юундэб гэхэдэ СССР элдэб арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхэдээ дай хэхэгүй, заналта болон элдэб бүтэхэгүй эрилтэнүүдые табихагүй гэжэ хэлэнэ бшуу.

ДЭМЫ hЭДЭЛГЭ

Канаверал хушуунай шадар ракетэнүүдые туршахадаа, америкынхидэй байд гээд лэ буруу hүрэдэгтэл адляар Дүтын Зүүн зүгтэ тэдэнэй ябуулдаг политикань мүн лэ ходо буруу hүрэнэ. Тусхайлбал, Египедтэ эсэргүү добтолго хэхэдээ, Сиридэ эсэргүү нюуса ябуулга хэхэдээ тэдэнэр буруу hүрөө, Ирагта революци боложо, Багдадска бүлэглэлдэ айхабтар шанга сохилто хээ, Америкын сэрэг Ливанда нэбтэрэн оробошье, эшэгүүритэ муухайгаар hөөргөө бусаха баатай болоо, Ирагай республикада эсэргүү империалистнуудай нюуса ябуулга буруу hүрөө. Империалистнууд яахадаа иигэжэ ходо буруу hүрэнэб гэхэдэ, тэдэнэр Дүтын Зүүн зүгэй арадуудай нэгэдэлые тооногүй, эрхэ сүлөөгөө, бэеэ даанхай байдалаа хамгаалхаар эрид шиидэнхэй гэжэ ойлгоногүй.

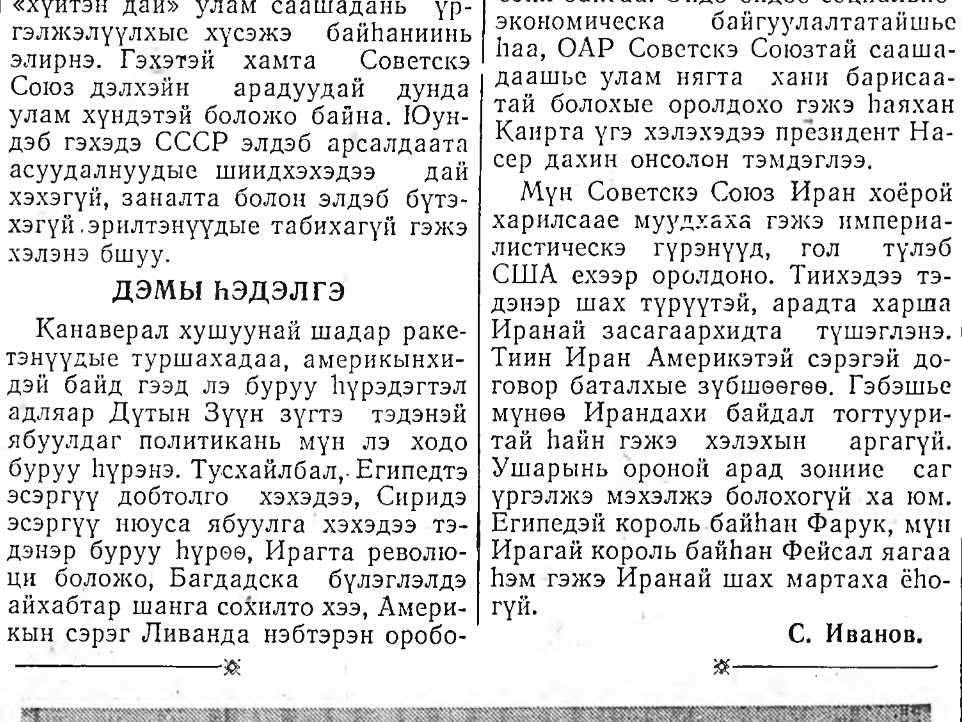
Араб Зүүн зүгэй арадууд Советскэ Союзай ябуулдаг политикые хүндэлнэ. Юундэб гэхэдэ манай орон бэеэ даанхай байдалтай болохын түлөө тэмсэжэ байгаа арадуудые эрид шууд дэмжэжэ, тэдэниие хамгаалдаг бшуу.

Ушар иимэhээ империалистическэ тагнуулшад Советскэ Союз болон араб оронуудые яажашье hаань, ямаршье аргаар эбгүй болгохо гэжэ шадалаараа оролдоно. Тэдэнэр Советскэ Союзтай холбоо барисаагүй бологты, бусадай хэрэгтэ хамаархагүй гэhэн политикаяа орхигты гэжэ ОАР-эй президентдэ заабарилhаншье байха юм.

Теэд империалистнуудай hанал хүсэлынь бэелээгүй, советско-арабска хани барисаан таhараагүй, бата бэхи байгаа. Ондо ондоо социально-экономическа байгуулалтатайшье hаа, ОАР Советскэ Союзтай саашадаашье улам нягта хани барисаатай болохые оролдохо гэжэ hаяхан Каирта үгэ хэлэхэдээ президент Насер дахин онсолон тэмдэглээ.

Мүн Советскэ Союз Иран хоёрой харилсаае муудхаха гэжэ империалистическэ гүрэнүүд, гол түлэб США ехээр оролдоно. Тиихэдээ тэдэнэр шах түрүүтэй, арадта харша Иранай засагаархидтай тушэглэнэ. Тиин Иран Америкэтэй сэрэгэй договор баталхые зүбшөөгөө. Гэбэшье мүнөө Ирандахи байдал тогтуурихай hайн гэжэ хэлэхын аргагүй. Ушарынь ороной арад зониие саг үргэлжэ мэхэлжэ болохогүй ха юм. Египедэй король байhан Фарук, мүн Ирагай король байhан Фейсал яагаа hэм гэжэ Иранай шах мартаха ёhогүй.

С. Иванов.

Оронииe атомаар зэбсэгжэлгые буруушааhан хүдэлөөн Баруун Германида улам үргэдэжэ байнхай. Бундестагта хандаhан хандалгада Вупперталь городой олон түмэн хүн гараа табиhан байгаа. Баруун Германиин газар дээрэ атомна зэбсэг байгуулха, тэдээгээр бундесверые хангаха ябадалhаа арсаха тухай эрилтэ энэ хандалга соонь хэгдэhэн байха юм. **Зураг дээрэ:** ратушын байшангай үмэнэхи талмай дээрэ хандалгада гар табилга боложо байна. **Центральбильдын** фото.

Советскэ правительствен[...] делегаци Бхакра-Нангалд[...] ошобо

БХАКРА-НАНГАЛ, февра[...] 28. (ТАСС). Советскэ Союзай [...]вительственна делегаци Инди[...] гидротехническэ тон томо бар[...] бологшо Бхакра-Нангалда мү[...]дэр ошожо хараа.

Монгол-совет хани барисаанай үдэшэ Ула[...] Баторто болобо

УЛАН-БАТОР, февралиин [...] (ТАСС). Монгол-совет хани б[...]саанай үдэшэ мүнөөдэр Улан[...]торто болоо. СССР МНР хоё[...] хоорондохи хани барисаан, хар[...]сан туhалалсалга тухай догово[...] экономическа болон соёл культу[...] харилсаа холбоон тухай хэлсэ[...] баталагдаhаар 13 жэлэй ойдо [...] үдэшэ зорюулагдаhан байна.

МНРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи [...]ретарь, МНР-эй Министрнүү[...] Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденб[...] МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай [...]зидиумэй түрүүлэгшэ Ж. Са[...] Республикын парти, правител[...]вын бусад хүтэлбэрилэгшэд, [...]гол-совет хани барисаанай бү[...]мэй Центральна Соведэй түрүү[...]шэ-Б. Дуйнхоржав эндэ байлса[...]

Гадаадын оронуудтай соёл к[...]турын хани ёhоной холбоо байгу[...]ха Монголой комитедэй түрүүл[...] С. Бата үгэ хэлэhэн байна.

Германиин таряашадай демократическа партиин правлениин заседани

БЕРЛИН, февралиин 27. (ТАС[...] АДН агентствын мэдээсэ[...]ёhоор Германиин таряашадай [...]мократическа партиин правлен[...] заседани Берлиндэ хоёр үдэр [...] болоод дүүрэбэ. СЕП-гэй ЦК[...] 4-дэхи пленумэй, хүдөө ажахын [...]лэдбэриин кооперативуудай т[...]лэгшэд болон эдэбхитэдэй VI [...]ференциин дүнгүүд заседани д[...] зүбшэн хэлсэгдээ. Германиин [...]мократическа Республикын ба[...]лагдаhаар 10 жэлэй ойн гүйс[...] байhантай дашарамдуулагдан [...]циалистическэ мүрысөө дэлгэ[...]хэ тухай асуудалнууд мүн лэ [...]жа үзэгдэhэн байна. Правлени[...]даа КПСС-эй XXI съездын дү[...]дые, мүн Германиин болон Бе[...]нэй асуудалнуудые зүбшэн х[...]hэн байна.

Бирмын шэнэ правительство байгуулагдаба

РАНГУН, февралиин 28. (Т[...] Не Винэй байгуулhан Бирм[...]нэ правительство Бирманска [...]зай президентын үмэнэ үсэг[...] тангаригаа үгөө. Февралиин [...] тушаалhаа бууhан Не Винэй [...]дын кабинедэй гэшүүд шэнэ п[...]тельствын составта оролсн б[...] Урдын кабинедhээ оройдоол [...] министр шэнэ правительс[...] оролсоогүй. У Чан Тун Аунг [...]дын хэрэгүүдэй министрын ту[...]дааха болоо.

БУРЯДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭН АНГИ ТУХАЙ НОМ*)

Манай республикын түүхэшэд арад зонойнгоо түүхые үншhөө хойшо мүнөө хүрэтэрнь шудалхын тула hүүлэй үедэ ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. «Бурят-Монголой АССР-эй түүхэ» гэhэн номой нэгэдэхи том хоёрдохёо хэблэгдээ. «Бурядай АССР-эй түүхэ» гэжэ номой хоёрдохи том хэблэгдэхээр бэлдэгдэжэ байна. Бурят арадай түүхэдэ зорюулагдажа бэшэгдэhэн эдэ зохёолнууд манай республикын, мүн манай ороной бусад түүхэшэдэй олон жэлдэ хэhэн ажал хүдэлмэриин дүн болоно.

Тингэбэ яабашье республикымнай түүхын хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар ёhотой научна шэнжэлгын хэгдээгүйhөө боложо, Бурядай түүхэ бэшэлгын талаар дутуу дунда зүйлнүүд олон бии. Манай эндэхи промышленна зарим предприятинууд, тэрэшэлэн республикые бүхы дээрэнь индустриализацилжа эхилhэн тухай түүхэ домог бэшэгдээгүй байhан ушар эдэ дутагдалнуудай нэгэн болоно бэшуу. Энэ талаар оройдоол хоёрхон бэшэг бии байха. Жэшээнь, Улан-Удын сэмбын фабрика тухай 1952 ондо нүхэр К. Е. Масловай бэшэhэн статья дотор энэ фабрикын баригдаhан түүхэ тухай дэлгэрэнгыгээр харуулагдаа hэн.

Тиихэдэ «Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой барилгын түүхэ» тухай К. Б. Батороевой бэшэhэн статья 1954 ондо толилогдоhон юм.

Зүгөөр эдэ промышленна томо предприятинуудай түүхые тэдэ статьянуудай түгэс дүүрэнээр харуулха аргагүй байhаниинь ойлгосотой. Бурят орондо хүдэлмэришэн ангиин анха түрүүн бии болоhон асуудалаар гүнзэгы удхатай, дэлгэрэнгы шэнжэлгэ байгаагүй гэхэдэ болохо.

Эгээ тиимэhээ Бурядай хүдэлмэришэн анги тухайда түүхын эрдэмэй кандидат нүхэр Бато-Мунко Михайлович Митуповай бэшэhэн номые hайшаахаар.

Энэ ном хоёр бүлэгтэй юм. Түрүүшын бүлэг соо социалистическэ байгуулалтын жэлнүүдтэ Бурят орон дотор промышленностиин хүгжэлтэ асуудалнууд шэнжэлэгдэнэ. Хоёрдохи бүлэг соогоо Бурядай АССР-тэ хүдэлмэришэн ангиин бии болоhон тухай бэшэнэ.

Социализмын орон доторхи индустриализациин хэрэг капиталистическэ оронуудайхиhаа тад ондоогоор бэелүүлэгдэдэг гэжэ Б. М. Митупов номойнгоо оршолдо тэмдэглэнэ. Тиихэ зуураа социалистическэ ороной урдань гээгдэжэ ябаhан нютагуудые индустриализацилха тухай, капитализмын шата гараагүй заха хизаарнуудые индустриализацилха тухайда автор тодоор. Индустриализациин урда тээхи промышленна байдал ямар байгааб гэжэ харуулха зуураа, «Бурядта мүнөөнэй промышленностиин, хүдэлмэришэн ангиин бии бололго, тэрэниие социалистическэ замаар шэнэдхэн хубилгаха, пролетариадай диктатурын социально-экономическа үндэhэ hуурие бэхижүүлхэ үндэhэн шухала зорилгонуудые шиидхэhэн ябадал болоно» гэжэ автор зүбөөр бэшэнэ.

Урдань гээгдэнги байhан арад зонтой заха хизаарнуудые индустриализацилха түүхэтэ зорилгын бэелүүлэгдэхэдэ, Коммунистическэ парти, тэрэнэй нютагуудтахи органууд эмхидхэхы, хүтэлбэрилхы ехэ үүргэ дүүргээ гэжэ автор тэмдэглэнэ.

Номойнгоо түрүүшын бүлэг дотор Б. М. Митупов Бурядай промышленностиие hэргээн бодхоожо, шэнэдхэн байгуулжа эхилhэн тухай, нэгэдэхи табан жэлэй түсэб дүүргэхын түлөө республикынгаа байгаалиин баялигуудые шэнжэлхэ тухай, тэдэ хүтэлбэрилэгшэ байгуулагдаhан хүдэлмэри тухай, мүнөө энэ томо промышленности байгуулгын түүхэ тухай тогтон бэшэнэ.

Автономио болоhон түрүүшын үдэрнүүдтэ республикын промышленностиин хүгжэлтые, областной партийна организациин зүгhөө промышленностиин хүгжэлтэ хайшан гээд хүтэлбэрилэгдэhэн байhые автор баримталан харуулна. Мүн республикымнай индустриализацилха хэрэгтэ Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын үзүүлhэн туhаламжа тухай, Бурядай экономико болон соёл культурын дээшэ ран бадарха хэрэгтэ агууехэ ород арадай, Советскэ Союзай ахадүү бусад арадуудай туhалhан тухай эли тодоор эндэ бэшэгдэнхэй. Түб газарай промышленна районууд республикымнай промышленностиие шухала хэрэгсэлнүүдээр, түүхэй эдээр, мэргэжэлтэдээр ходо хангадаг, саг үргэлжэ туhалдаг байгаа. Зүгөөр Бурядай индустриализациин ябаса тухай олон тоо баримта дурдаад, автор заримдаа ёhотой hайн тобшолол, шэнжэлэл хэнгүй гарашана.

Республикын индустриализациин ябасые харуулха зуураа, Б. М. Митупов хүдөө ажахын хүгжэлтэ тухай, хүдөө ажахые хамтын болгоhон асуудал тухай зүбөөр бэшэнэ.

«Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр манай орон дотор социализм байгуулха хэрэгтэ совет арад ехэ амжалта туйлаhан байгаа. Энээнэйл ашаар Бурядай республикые индустритай болгохо арга олдоо hэн. Ороноо индустриализацилжа, хүдөө ажахыень социалистическэ ёhоор шэнэдхэhэнэй эсэстэ урдань гээгдэжэ ябаhан национальна районуудые социализмын замаар шэнэдхэн бии болоо» гэжэ автор зүб тобшолол хэнэ (33-дахи хуудаhанда).

Б. М. Митупов номойнгоо хоёрдохи бүлэг соо Бурядта хүдэлмэришэн ангиин бии болоhон тухай асуудалаар шухала шэнжэлгэ хээ. Энэ номынь Бурядай хүдэлмэришэн ангиин түүхые бэшэжэ түрүүшын hэдэлгэнүүдэй нэгэн болоно гэжэ хэлэхэ байна. Олониитэ ажалшадай түүхые, материальна баялиг байгуулагшадай түүхые бэшэхэ hэшэ түүхын эрдэмэй нэгэн шухала зорилго мүн. Тиимэhээ республикымнай хүдэлмэришэн ангиин түүхые харуулhан нүхэр Митуповай ном ехэхэн удхашанартай.

Түрүүшээртээ батрагууд болон хүдэлмэрнгүйшүүл промышленна предприятинуудта ажаллахаяа ерэжэ, хүдэлмэришэдэй зэргэдэ ородог байгаа гэжэ автор зүб тоолоно. Бурят үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэдые промышленна үйлэдбэридэ эмхитэйгээр элсүүлхын тула областной партийна организаци эмхидхэлэй горьтойхон хүдэлмэри ябуулhан байна.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет 1929 оной майн 26-да «Бурят-Монголой парторганизациин хүдэлмэри тухай» тогтоол гаргаhан юм. Областной партийна организаци, профсоюз бурядуудые үйлэдбэридэ хабаадуулха хэрэг хангалтагүйгөөр шиидхэнэ гэжэ тэрэ тогтоол соо тэмдэглэгдээ hэн. Энэ хэрэгтэ эрид хубилалта хэгдэхэ ёhотой гэжэ ВКП(б)-гэй ЦК дурдаhан байгаа. Тэрэ шиидхэбэритэй зохилдуулан, областной партийна организаци бурядуудые промышленна хүдэлмэридэ хабаадуулха асуудалда ехээр анхаралаа табидаг болоhон гэжэ нүхэр Митупов бэшэнэ.

Республикымнай промышленностиин түргэнөөр хүгжэhэн хүдэлмэришэдэй тооe олошоруулха шухала байгаа. Хүдэлмэригүйдэлгын үгы болоhон ушарhаа колхозуудтай хэлсээ баталан, хүдэлмэриин хүсые эмхитэйгээр элсүүлхэ асуудал табигдаа hэн.

Олон тоото колхозникуудые сүлөөлжэ, промышленна предприятинуудта ажаллахаар хүдөө ажахые оньhожоруулха хозно үйлэдбэридэ эхэнэр[...] эдэбхитэйгээр хабаадуулха шу[...] болоhон юм.

Республикын томо томо [...]приятинууд—паровозо-вагонно [...]вод, мяха-консервын комбина[...] лон бусадта хүдэлмэришэдэй [...]гээгдэhэн тухай ном соонь т[...] хойгоор харуулагдана.

Хүдэлмэриин хүсые хүдөө а[...] hаа промышленностьда эль[...] тэдэниие зүбөөр хубаарилха [...] социалистическэ экономикын з[...] шагүй шухала жама ёhон б[...] гэжэ автор зүбөөр харуулна.

Ороной центральна областы[...] hаа ерэhэн мэргэжэлтэй хүдэл[...]шэд промышленностиие хүгж[...] Бурят орондо хүдэлмэришэн а[...] бии болгохо хэрэгтэ айхабта[...] туhа хүргөө. Тиигэжэ республ[...] томо томо предприятинуудта [...]ладаг кадрнууд тоогой, шанара[...]лаар ондоо болоо hэн гэжэ но[...] хэлэгдэнэ.

Манай Бурядай хүдэлм[...] анги олон үндэhэ яhатанhаа [...] дэнхэй байжа, республикы[...] мышленна предприятинууд[...] дэлмэришэдые коммунисти[...] ёhоор хүмүүжүүлхэ хүдэлха[...] тухай тусхай бүлэг бэшээтэй.

Б. М. Митуповай ном дот[...] нуудаар пр[...] рим тэдэ дутагдалнуудые [...] болохо байгаа. Тэдэ эдэ дут[...] нуудаа эх[...] эбшэн туhа [...] тогтобогүйбди.

П. ХАДАЛ[...]

*). Б. М. Митупов, Бурядай АССР дотор промышленностиин хүгжэлтэ, хүдэлмэришэн ангиин бии болоhон түүхэ (1928—1937). Бурядай номой хэблэл Улан-Удэ, 1958 он.

Редакторай орлогшо С. Б. БАЛЬЖИНИМ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни—34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем трудящихся 40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00977. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. №